…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

…КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 217 (13533) | 1971 оной сентябриин 14, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

„ЛУНА-18" ГЭЖЭ АВТОМАТ СТАНЦИ НИИДЭЛГЭЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

«Луна-18» гэжэ автомат станциин туһаламжаар бэелүүлэгдэһэн шэнжэлгын программа 1971 оной сентябриин 13-да дүүрэбэ.

«Луна-18» гэжэ автомат станци байгша оной сентябриин 2-то һара тээшэ табигдаа гэжэ мэдээсэгдэһэн байгаа. Ниидэхэ үедэнь станцитай 85 дахин радио-холбоон байгуулагдажа, станциин ямараар ажаллаһаниинь шалгагдаһан, ниидэлгын траектори хэмжэгдэһэн байгаа.

«Луна-18» гэжэ автомат станци һарые тойрон 54 дахин ниидээ.

Тус станци һарые тойрон дабшахадаа, тэрээн дээрэ бууха, мүн тэрээнние тойрон дабшаха арга метод шэнжэлэн туршаа.

Сентябриин 11-дэ станцие аалидуулха түхеэрэлгэ хүдэлгэгдэжэ, «Луна-18» станци замһаа гараад, Баян далай шадар һара дээрэ буугаа.

Станцие хадалиг газарта буулгахаар хараалагдаһан байна, тэрэнь научна ехэ удха шанартай. Тон орёо, жэгдэ бэшэ талмай дээрэ станциин бууһан ушар һайн бэшэ байгаа гэжэ мэдээнүүд дээрэһээ эли болоо.

Москвагай сагаар 10 час 48 минутада станцитай холбоо барисаан үгы болоо.

Станциин ямараар ажаллаһан тухай, досоохи түхеэрэлгэнүүд тухай шэнэ мэдээнүүд абтаһан байна. Абтаһан мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

…АРТИЙНА БҮЛЭГ

…нэ табан жэлэй түрүүшын ургаса хуряалга республикада… дундаа. Колхоз, совхозуудай тариалан болон сабшалан… трактор, комбайнуудай, автомашинануудай хүнхинөөн үдэр… замханагүй. Энэ жэл дэ хура бороотой байжа, үбһэ… силос даралга, ороохо таряа хуряалга нэгэн доро ябуу… боложо, али олон бэрхэшээлнүүд ажахынуудта үзэгдэнэ.

…игэбэшье КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зориг… республикын худеэгэй ажалшад эдэ бэрхэшээлнүүдһээ су… нийтын малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ, ороохо… болон бусад ургамалнуудай ургаса богонихон болзорто… хоролтогүйгөөр хуряажа абахын түлөө үеэд шангаар тэмсэ… Энэ тэмсэлыень партийна организацинууд, коммунистнууд… …йлно.

…шье байха ёһотой. Тэжээл бэлдхэлгэдэ, ургаса хуряалга… …дагшадай дунда партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэл… ямараар табигдаһанһаа, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө… …гдэһэнһээ энэ шухала хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар… хэрэг сэхэ дулдыдана бшуу. Эгээл энэ үедэ хү… ажалшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр… социалис мүрысөө дэлисэ ехэтэйгээр дэлгэрүүлхэ, тэдэниие… нүлөөдэ абаха гээшэ партийна организацинуудай шухала… болоно.

…Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой партийна организациин… талаар ябуулжа байгаа хүдэлмэри һайшаалтай. Ургаса хуряал… тус колхоз түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа юм. Колхозой партий… комитедэй үүсхэлээр тракторно-тариан ажалай бүхы бригада… партийна, партийно-комсомолой бүлэгүүд байгуулагданхай. …бүлэгүүдэй оролдолгоор полевой стануүд һайнаар түхеэрэгдэ…

Жэшээнь, Дээдэ-Гүжэртэйн полевой стан абаад үзэе. Эндэ …СС-эй XXIV съездын делегат Ж. Хуригановай хүтэлбэрилдэг …торно-тариан ажалай бригада байрлана. Һаруул уужам таһал… столово, улаан булан, уран гоёор бэшэгдэһэн уряа лозунг… КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые, шэнэ табан жэлэй тү… …барилһан лозунгнууд. Улаан булан дань шэнэ газетэ, жур… элдэб янзын ном, механизаторнуудай абаһан социалис… тэдэнэй ажалай үдэр бүриин дүн харуулһан самбар. …комбайнер, коммунист Дашижап Тапхаевич Гумпылов «ЖВН-6» жаткаар үдэр бүридэ 1,5 нормо дүүргэнэ. 20 гектарай …р 32—35 гектар талмайн ороохо баал болгон хадана» гэжэ «Са… …» хуудаһан мэдээсэнэ. Үдэшэлзндөө, ажалай дүүрэмсээр, хү… дүн согсологдожо, механизаторнуудта соносхогдоно, …хы хуудаһан гаргагдана. Бригадынхид улаан булан даа суг… ажал хүдэлмэри тухайгаа нүхэрэй ёһоор хөөрэлдэдэг, зүб… үглөөдэр юу хэхэеэ зүбшэдэг заншалтай.

Эдэ бүгэдые бригадын партийна бүлэг эмхидхэнэ, хүтэлбэрилнэ. …«Дружба» колхоз ургаса хуряалгаараа аймаг соогоо түрүү… эгэдэ ябана, эндэхид Ленинэй орденто Борьёогой совхо… механизаторнуудай үнэтэ үүсхэл дэмжэжэ, ургаса хуряалгаяа… …хон болзорто эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, түсэбөөр ха… …гдаһан 13.000 центнерэй орондо 16.000 центнер ороохо гү… худалдахын түлөө мүрысэнэ.

Партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри колхозой партхомой анхарал, …доро хододоо байна. Парткомой гэшүүд бригадануудаар …рилагданхай. Партгруппоргнуудта бодото туһаламжа үзүүлнэ. …бэрин зүблөө үнгэргэлгэдэ, мүрысөөнэй дүн согсололгодо тэ… …баадалсана, механизаторнуудтай элдэб асуудалнуудаар һо… …той хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

…дын Борьёогой совхозой, Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэ… …рэй «Дружба» колхозуудай болон бусад партийна орга… …ууд тракторна болон тариан ажалай бригаднуудта комму… …ые олоор эльгээһэн, партийна бүлэгүүдые эмхидхэжэ, хү… …иень үдэр бүри хүтэлбэрилнэ, ургаса хуряалга дээрэ ком… …дай түрүү үүргэ хангана.

Тобшолон хэлэбэл, эдэ партийна организацинууд ургаса ху… …да бүхы коммунистнуудаа элсүүлэнхэй, эмхидхэлэй болон …лаижын хүдэлмэриин бүхы түхэл маяг, онол аргануудые …уулан зүбөөр хэрэглэжэ, энэ шухала хүдэлмэриие амжалта… …р үнгэргэжэ байна.

Теэд хаа хаанагүй иимэ гэхын аргагүй. Зарим ажахынуудта … бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалга дээрэ коммунистнууд үсөөн …на. Тэдэниие партийна бүлэгүүдтэ нэгэдхэн эмхидхэжэ, …харюусалгыень дээшэлүүлхэ, хүн бүхэндэ партийна даабари… элдэбхи үүсхэлыень хүгжөөн дэлгэрүүлхэ тушаа оролдолго …гаргаданагүй. Тэрэшэлэн ургаса хуряалга дээрэ партийна… ёһын тэдысэ эмхидхэһэн болоод, бодото ажалаарнь һо… …гүй, ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй ушар Улаан-Үдын, …ын аймагуудай зарим партийна организацинуудта үзэгдэнэ. …партийна бүлэгүүдые эмхидхэхэ дүүрэн арга боломжотой …, жэшээлхэдэ, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын, …ын совхозой парткомууд энэ талаар ямаршье хэмжээ …гүй.

Ургаса хуряалгада, тэжээл бэлэдхэлгэдэ элсүүлэгдэһэн партийна… бүхы коммунистнуудые зүбөөр хэрэглэхэ, тэдэнэй түрүү… ябаха, олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри толгойл… социалис мүрысөө эмхидхэхэ үүргые дээшэлүүлхэ гээшэ шуха… …рилгонуудай нэгэн гэжэ колхоз болон совхозуудай партком, …нуудай хараадаа абаха зэргэтэй.

…тиин Центральна комитет «Социалис мүрысөө саашадаа һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоол һаяхан абаба. Социалис …ндэ коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ, мүрысөө эмхид… хэрэг һайжаруулхын тулада захиргаанай ажал ябуулгые пар… талаар хинаха, мүрысөө улам дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхын… олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин… арга дүрэнүүдые сүм хэрэглэхэ асуудалнуудта энэ тогтоол… тон ехэ анхарал хандуулагдана.

Энэ зорилгые һайнаар шиидхэлгэдэ мүнөө ургаса хуряалга дээ… эмхидхэгдэһэн партийна бүлэгүүд тон ехэ үүргэтэй.

…АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

…НҮХЭР К. В. БАРДОНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

…рэй худалдаа наймаанай зургаанда удаан саг соо амжалтатай… худалдаһанайнь, нийтын эдэбхитэй ажал ябуулга хэһэнэйнь түлөө, тү… 60 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй …даа наймаанай министерствын түсэблэлгэ-финансын таһагай на… …к нүхэр Капитон Васильевич Бардоновые Буряадай АССР-эй Вер… Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшын орлогшо Т. ЕЛАЕВА.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной сентябриин 13.

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

54

ҮҮСХЭЛ ГАРГАҺАН АЖАХЫДА

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Борьёогой үргэн тала. Хайшааше харахада, тариан далай долгилно. Алтан шаргал залаата шэниисын полинууд холоһоо илгаран, ажалша хүнэй хүсэл зориг татана. Сайбарлажа байһан обёосойшье ургаса түглыжэ, хуряагдаха ээлжээгээ хүлеэһэндэл дуурана. Тээ саагуур номин хүхэ зелёнкын полинууд тэбхэрлэн, ямар нэгэн нуурнууд мэтэ талые шэмэглэнэ. Одоол ашата намарай баян хэшэгээ дэлгээд байһандал үзэгдэнэ.

Совхозой түб һууриинһаа урагшаа хоёр модо ябахалаар лэ, шэниисын үргэн поли нэмжынэ. Тэндэ хэдэн комбайн хойшо урагшаа һүндэлдэн, һолоомон бухалнуудые аржылганад.

Тариалангай захада хоёрдохи отделениин агроном Галина Васильевна Татаринцеватай уулзабабди.

— Энэ полиин 779 гектар шэниисэ үрэһэндэ орохо юм. Мүнөө энэ поли дээрэ 21 комбайн баал суглуулна. Гектарай 20 центнер шэниисэ хуряагдана,— гэжэ агроном баяртайгаар мэдүүлбэ.

Нэгэ поли дээрэ 21 комбайн! Хоёр-гурбаараа нэгэ загуун татажа ороод лэ, баалнуудые алгадгүй суглуулна. Баалнуудынь полиин захаһаа нүгөө захадань гаратар татагданхай.

Игэжэ таряа амяарлан хадаха, баал суглуулан сохихо хүдэлмэридэ хоёр томо бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Таряа амяарлан хадалгада «ЖВН-6» жаткануудые шагтагалпан 24 комбайн сентябриин эхинһээ хойшо ябана. Баал суглуулан сохилгодо мүн лэ хори гаран комбайн табигданхай.

— Мүнөө жэл таряагаа бүхыдэнь амяарлан хуряаха, энэ хүдэлмэридэ совхозойнгоо бүхы отделенинүүдэй комбайнуудые суглуулжа, нэгэ газарта хүдэлгэхэ гэжэ шиидээ һэмди,— гэээд маанадтай суг ябаһан совхозой парткомой секретарь Жигжит Цындеевич Ванкеев тайлбарилба.— Игэжэ комбайнуудые нэгэ газарта олоорнь ябуулхада, техническэ туһаламжа хүргэхэдэ, комбайнуудһаа таряа зөөхэ автомашинануудые хүсэдөөр хэрэглэхэдэ, мүн социалис мүрысөө эмхидхэхэдэ, механизаторнуудта эдеэ хоол бэлдэхэдэ таарамжатай байшоо.

Энэ жэл тариананай удаан эдеэшэһэнэй ушарһаа ургаса хуряалга эндэ сентябриин 1-һээ жэгдэрэн захалаа. Сагаан-Хүтэлэй 135 гектар шэниисэ эхилжэ унагаагдаһан байна. Түрүүшын 6 үдэртэ 3 мянга гаран гектар тариан баал болгогдоо гэхэ гү, али комбайнер бүхэн таряа хадаха үдэрэй даабари үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Сентябриин 4-һөө баал суглуулан сохижо ороо. Сагаан-Хүтэлэй тариан нэгэ үдэртэ хуряагдажа, гектар бүриһөөнь 13 центнер шэниисэ абтаа. Үглөөдэрынь 3-дахи отделениин хара тариан сохигдожо, 3720 центнер ороохон тоог дээрэ оруулагдаа. Сентябриин 7-до бүхыдөө 9 мянган центнер тариан совхозой тоог дээрэ оруулагдаад байһан.

Мүнөө үедэ дунда зэргээр гектар бүриһөө 15—16 центнер тариан суглуулагдана.

Харин түрүү комбайнер-коммунист Александр Иванович Деминой комбайнай подшипник һалашажа, зогсохо баатай болоо. Энээхэн үедэ комбайнертай хэдэн үгэ андалдабабди.

— Республикынгаа механизаторнуудай үмэнэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдожо байнабди,— гэээд, түрүү комбайнер мэдүүлбэ.— Үглөөнэй 7 часһаа хүдэлмэридөө гараад, һүниин хахадай үнгэртэр, шүүдэрэй унатар ажалланабди. Ургасашье һайн, урматайгаар хүдэлнэбди. Манай хүдэлмэридэ һаад хүргэхэ юумэн байхагүй.

Үнэхөөр комбайнерай хэлээшэ тэрэ дороо лаблагдана. Энэ комбайнай зогсожо, техническэ туһаламжа хэрэгтэй болоһон тухай дохёо үгэхэлөөрнь, полиин захада зогсожо байһан техническэ туһаламжын автомашина хүрэжэ ерэнэ. Тэндэ гурбадахи отделениин бригадир Валерий Игнатьевич Русин жолоошон Валерий Хайдуков хоёр ерэжэ, ямар туһаламжын хэрэгтэй болоһые дары элишэлжэ, 204 номерой подшипник табижа, хүсэтэ машиныень урагшань дабшуулба.

— Комбайнуудта даб дээрэ хэрэгтэй болодог юумые машина соогоо абажа ябагшабди, — гэээд бригадир захалба. — Жэшээнь, комбайнай хажуурай шүдэнүүд, элдэб подшипнигууд, татуурганууд байдаг. Мүн энэ автомашинаараа механизаторнуудаа үдэшэ, үглөөнь зөөнэбди, үдын болон үдэшын эдеэ хээрэ, хүдэлжэ байһан газартань абаашажа үгэнэбди.

Комбайнуудай эбдэржэ зогсохонь урдынхида орбол бага, ургаса хуряалгада һайнаар бэлдэгдээ гэжэ хэлэлтэй. Комбайнернуудаар эгээл шадабаритай бэрхэ хүнүүд табигданхай. Совхозой гаражые даагша Г. Саттаров, хоёрдохи бригадын бригадирые техническэ талаар орлогшо К. Кривов болон бусад комбайн дээрэ ажаллана.

Комбайнернуудай дутамаг дээрэһээ тэдэнэр туһалагшадтаа тусхай комбайн даалганхай. Тиигэжэ хоёр комбайнда нэгэ комбайнер туһалагшатаяа хүдэлнэ. Ахалагша комбайнер техническэ талаар захяа заабари үгэжэ, ходо хажуудаа абажа ябадаг жэшээтэй.

Түрүүшын хэдэхэн үдэртэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, бүгэдэндэ жэшээ харуулжа ябаһан комбайнернууд эндэ олон. Таряа амяарлан хадалгада Геннадий Зайцев, Василий Протопопов гэгшэд эрхимлэжэ ябана. Комбайнер Г. Зайцев «ЖВН-6» жаткаар түрүүшын недели соо 300 гектар таряа хадаа.

Тариананай баал суглуулан сохилгодо Александр Иванович Демин, Яков Минаевич Власов, Александр Александрович Метелкин, Владимир Цыбенович Чагдуров болон бусад үдэр бүри нормоёо 1,5—2 дахин үлүүлнэ.

Комбайнернуудай ажалтай танилсажа байтарнай, 39—68 номертой ашаанай автомашинаар совхозой директор Борис Павлович Хомутов хүрэжэ ерэбэ. Тэрэ комбайнһаа шэниисэ ашаһаар лэ, түбэй тоог тээшэ табилуулба. Совхозой директор автомашинын рульда яахадаа һуушабаб?!

Ушар шалтагаанинь мэдээд үзэхэдэ, тэрэниие буруушаахаар бэшэ. Юуб гэхэдэ, ургаса хуряалгын түлэг үедэ комбайнуудһаа таряа зөөхэ, мүн бэлэдхэлэй пунктда тэрэниие шэрэхэ хүдэлмэридэ тон олон автомашина хэрэгтэй болоно. Теэд автомашина хаанашье хүрэхөөр бэшэ. Тиимэһээ энэ шахардуу сатта автомашинануудые хубаарилжа табиха хэрэг эгээн шухала болоно. Энэ хэрэг совхозой директор бэедээ даажа абанхай. Үдэшэ үглөөниинь автомашинануудые хубаарилжа ябуулхынгаа, тэдэнэрэй ажалые зүбөөр эмхидхэхынгээ хажуугаар ямар нэгэн жолоошоной үбшэлхэдэ гү, али ондоо шалтагаанаар ажалдаа гараагүй байбалнь, тэрэ машина миин зогсодоггүй, совхозой директор рульда һуужа, комбайнуудһаа таряа зөөлсэнэ ха юм.

Директорһээ жэшээ абажа, совхозой парткомой секретарь, главна агроном болон бусад мэргэжэлтэд бүхэли үдэртөө ажаллаһан жолоошодые амаруулжа, һүниидөө машинадань һуужа, гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда таряа шэрэлсэнэ бшуу.

Таряа хуряалгые хурданаар, һайн шанартайгаар ябуулха бүхы хэмжээнүүд хараалагданхай. Илангаяа комбайнернуудые, автомашинын жолоошодые, бусад хүдэлмэришэдые моральна болон материальна талаар урмашуулха гурим зохидоор табигданхай. «Һайн ажалай түлөө—һайн түлбэри» гэһэн нийтэ гаршаг доро механизаторнуудай мүрысөөнэй гурим томоор бэшэгдэжэ, полевой станда үлгэгдэнхэй. Тэрэнэй ёһоор, сезон дотор 900 гектарһаа бага бэшэ таряа хадажа, баал суглуулан сохижо, нэгэдэхи һуури эзэлһэн комбайнерта 300 түхэриг, 800 гектарһаа доошо бэшэ хадабал—200 түхэриг, 700-һаа дээшэ 100 түхэриг шан үгтэхөөр хараалагданхай. 1100 гектарһаа бага бэшэ таряа хадажа, хуряажа абаад, совхозой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн комбайнерта 500 түхэриг шан үгтэхэ байна.

Мүн комбайнуудһаа 800—900—1000 тонно таряа зөөһэн жолоошодто 100—200—300 түхэриг шан үгтэхөөр тогтоогдонхой.

Табан хоног бүридэ даабаряа 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэһэн комбайнернуудта, автомашинын жолоошодто улаан вымпел барюулагдажа байха юм. Таряа хуряалгын дүнгөөр түрүүлжэ гараһан бригадада дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар үгтэхэ байна.

Тэрэшэлэн ургаса хуряалгада ябажа байһан хүнүүдтэ, амтатай һайн эдеэ бэлдэһэн тогоошодто шан үгтэхөөр тогтоогдонхой.

Таряа хуряалгада ябажа байһан хүнүүдэй культурна эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор совхозой агитбригада табан хоног бүридэ нэгэ удаа полевой стануудаар ябажа байха юм.

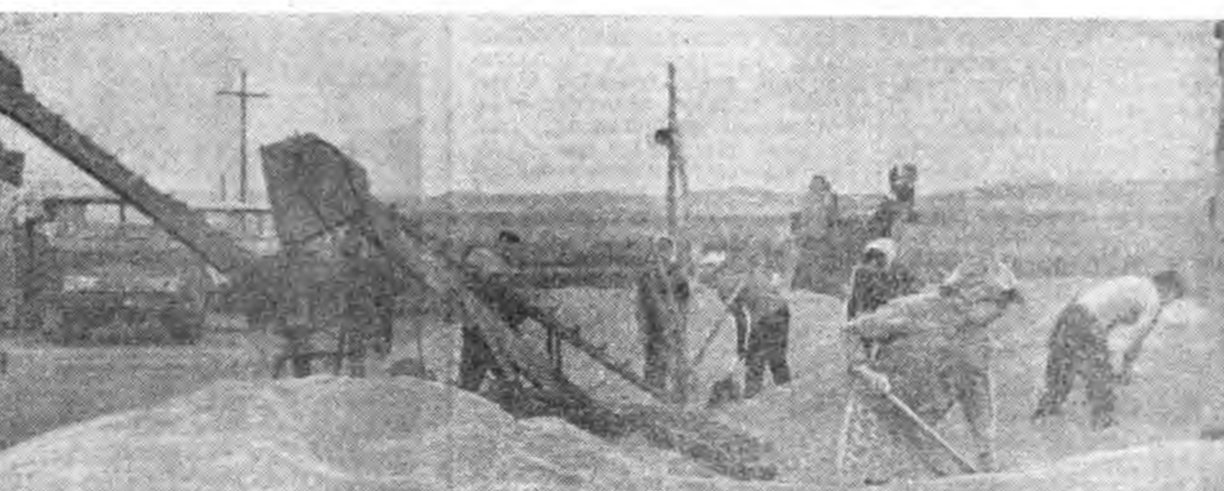
Комбайнернуудай дунда 8 коммунист, 12 комсомолец ажаллана. Партийна бүлэгые эдэбхитэй коммунист Яков Минаевич Власов хүтэлбэрилнэ. Партийно - комсомолой бүлэгые В. Чагдуров ударидана. Эдэ бүлэгүүд комбайнуудые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ, бүхы хүдэлмэреэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэхэ талаар эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Совхозой главна агроном Иван Петрович Зайцев түрүүтэй хамта дүрбэн агроном таряа хуряалгын шанарые шалгажа, монсогоршье ороохо, нэгэшье хоолос гээхэгүй гэжэ оролдоно. Бүхы комбайнууд, автомашинанууд ороохо гоожохогүйгөөр тааруулагданхай. Мүн арадай хиналтын постнуудай бүлэг комбайн бүхэндэ табигданхай.

Комбайнуудһаа ороһон тариан тэрэ дороо собэрлэгдэжэ гүрэндэ тушаагдана, үрэһэндэ хаагдана. Тоог дээрэхи хүдэлмэри хоёр халаанда эмхидхэгдэнэ. Тоогые даагша С. И. Жаркой бүхы хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулжа шадана. Һүүлэй мэдээгээр, энэ совхоз гүрэндөө 5 мянга гаран центнер таряа тушаагаад байна.

Иигэжэ Борьёогой совхозой механизаторнууд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Ажалдань үшөө ехэ амжалта хүсэе.

Б. ГЫЛЫКОВ, Ю. КОРКИН, А. СУББОТИН, «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй нүүдэл редакцида хабаадагшад.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Борьёогой совхозой түрүү комбайнер Александр Иванович Дёмин; ажахын тариананай тоогто.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ҺААЛИШАДАЙ АМЖАЛТА

Хяагтын аймагай «Родина» колхозой Ивановскын һү һаалиин фермэ эмхидхэгдэһээр балайшье үни болоогүй, оройдоол гурбан жэл үнгэрөө. Гэбэшье тус фермын коллектив энэ багахан хугасаа соо ажалай ехэхэн амжалта туйлаа. Тэдэнэр аймагай малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, жэл бүри түрүү һууринуудай нэгые эзэлээд лэ байдаг алдартай.

Тус фермын малшад, һаалишад байгша ондошье амжалтатай һайнаар хүдэлнэ. Бүхы фермээрээ жэлэй дүүрэтэр 1841 центнер һү гүрэндэ худалдаха даабаритай һэн. Мүнөө энэнээ августын 12-то дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур 160 центнер һү гүрэндэ тушаагаад байна.

Иимэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь фермые даагша А. Семенов хубитаяа яһала оруулһан байха. Тэрэ һаалишадай ажал хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэн табижа шададаг, зоотехническэ заабаряар үнеэдээ эдеэлүүлхэ, харууһалха хэрэгтэнь малшадтаа ходо туһалдаг байна.

Фермын һаалишад жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 1600 килограмм һү һааха уялгатай байгаа. Хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байһан түрүү һаалишадшье эндэ олон. Жэшээлхэдэ, залуу һаалишан В. Е. Жарникова үнеэн бүриһөө 1890 килограмм һү һаажа, түсэбтэ даабаряа нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байна. Түрүү нүхэрһөө холо гээгдээгүй, ана-мана сохилдожо ябаһан С. Ф. Тимофеева үнеэн бүриһөө 1879 килограмм, Т. П. Красикова — 1827, К. А. Вагина 1879 килограмм һү һаагаа.

Тус фермын коллектив гансашье һү һааляараа суурхажа ябаа бэшэ, мүн түл абалгаараа муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Бүхы 115 үнеэнһээ 98 тугал абтаад байна. Түрүү һаалишан С. Ф. Тимофеева мал бүхэнһөө тугал абаад, нэгэшье гарза гайгүйгөөр түлжүүлээ.

С. РИНЧИНОВА.

ХАДАЛГАЯА ХАХАДЛАБА

Амгалантын отделениин таряашад 953 гектар ороохото ургамалнуудые, тэрэ тоодо 647 гектар шэниисэ хуряаха түсэбтэй юм.

Таряа хадалгада комбайнернууд Д. Дондоков, Д. Манибадараев болон бусад сентябрь һарын эхинһээ хүдэлжэ байна. Эдэ комбайнернууд халаанайнгаа даабариие 252 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн комбайнер В. Ковшин бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Зургаан үдэрэй туршада эршэтэйгээр ажаллажа, тэдэнэр шэниисынгээ поли сабшажа дүүргээд, обёос хадажа эхилбэ.

Отделениие эрхилэгшэ нүхэр Цыденов, тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир Д. Ванжилов гектарай 11 центнер таряа хуряажа абахабди гэжэ найдуулна.

Механизаторнууд шэнэ ургаса хуряалгаяа сентябриин 20—25-да түгэсхэхэ зорилготой ажаллана.

Ж. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ХҮХЭ НОГООНОЙ ШЭМЭТЭЙДЭ

Хүхэ ногооной шэмэтэйдэ малаа һайса түлжүүлжэ, таргалуулжа абахын түлөө Баян-Голой совхозой малшад шударгыгаар ажаллажа байна. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, залуу малай шэгнүүр сүүдхэдэ 800 граммаар нэмээгдэхэ байһан. Олонхи гүүртэнүүдэй мал үшөө үлүүгээр шэгнүүрээ нэмээнэ. Жэшээлхэдэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Ринчин Сосоровна Шагжиевагай харадаг 80-яад залуу мал зунай дунда һарада нэгэ нэгэниинь сүүдхын 954 граммаар нэмэжэ байгаа.

Манай корр.

Захаамин.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ОРООҺО ТАРЯА ТУШААЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1971 оной сентябриин 13-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Тушаагдаһаниинь
Бэшүүрэй	39
Зэдын	8
Загарайн	82
Кабанскын	41
Хэжэнгын	7
Хяагтын	32
Мухар-Шэбэрэй	16
Прибайкалиин	64
Сэлэнгын	41
Түнхэнэй	4
Улаан-Үдын	55
Республика дотор бүхыдөө	26

БОРОО, бороо. Үер усал Сабшалангууд дээгүүрнай нуур далай. Тиигэжэ август һарын эхеэр манай колхоздо сошордомо байдал тохёолдоо: зунай һүүл һара—августын гараад байхада хуряаһан нэгэшье сомоо үбһэн байбагүй. 3460 гаран гектар сабшалангаймнай гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүнь — 1200-гаад гектарынь үерэй уһанда угаагдажа, зарим газараараа элһэн хайраар дарагдашоо.

Иимэ ушарай тохёолдоод байхада колхозой коммунистнууд болон комсомолшууд: «Бултадаа тэжээл бэлэдхэлдэ!» гэһэн уряа соносхожо, олоороо үбһэ хуряалгын звенонуудые толгойлһон байна. Хамтадаа бүридхэгдэһэн 30 звеногой 17-ень коммунистнууд толгойлоо. Үлэнтын отделениин 8 коммунистнуудай 5-ниинь гын звенонуудай дунда социалис мүрысөөн үргэноор дэлгэржэ, түрүүшын үдэрнүүдһээ шанга тэмсэл захалһан байна. Август һарын түрүүшын 10 хоногой дүнгүүдээр Бата Самбуев, Андрей Доржиев гэгшэдэй толгойлдог комсомол-залуушуулай звенонууд түрүү һууринуудые эзэлһэн, 25—25 түхэригэй мүнгэн шангуудые абаһан байха юм. Эдэ звенонууд хүн бүхэндэ 60—65 центнер эрхим шанартай үбһэ бэлэдхэһэн байна.

Бато Самбуевай звено Дээдэ Үлэнтэ гэжэ газарта үбһэ хуряагаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэхи 120 гектар худөогэй сабшалан дээрэһээ га бүриин 4,5 цетнер үбһэн бэлэдхэгдэһэн байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 7—8 центнер хуряагдана. Звеногой гэшүүд: аха дүүнэр Василий, Баир, Семен, Юрий Базаряалгын нэгэшье звеное ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин газаа тээ үлөөхэгүйн тулада ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриин түсэб табигдажа, участок участогуудта харюусалгатай хүнүүд томилогдоһон байна. Колхозой парткомм болон правлениин гэшүүд тус тустаа бүлэг звенонуудта ошолсожо, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын хажуугаар дутуу дунданuудые усадхалсажа, саг соонь шухала хэмжээнүүдые абажа байгаа. Парткомой гэшүүд С. Ж. Бальжанова, Ц. Н. Ванчиков. Б. С. Цыбиков, Г. М. Бальжанов гэгшэдэй оролдосо, эдэбхи үүсхэлые тэмдэглэхэ шухала. Тэдэнэр үбһэ хуряалгын звенонуудта ходо ябажа, политическэ болон экономическа асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые хэдэг, социалис мүрысөө

ЗОНОО УДАРИДАН

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

үбһэ хуряалгада гаража, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эмхидхэһэн, зон нүхэдөө дахуулан, социалис мүрысөө үүсхэһэн байна.

Колхозоймнай комсомолшууд, залуушуул ехэ эдэбхи үүсхэл гаргаба. Хэрбээ нёдондо үбһэ хуряалга дээрэ комсомол-залуушуулай 5 звено ажаллаһан байгаа һаань, байгша ондо 9 болгогдоо.

Тиигээд лэ үнэндөө хадаа, август һарын эхин үдэрнүүдтэ халуун хүдэлмэри захалжа, хахад һарын туршадал гээгдэлһээ гаргадаһан байна. Хэрбээ 1970 оной августын 20-ной байдалаар 13.117 центнер үбһэ бэлэдхэһэн һаа, мүнөө жэл энэ үдэр 13.865 центнер һайн шанартай үбһэн согогдоод байба. Хэрбээ нёдондо бүхыдөө 15.700 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байбал, байгша ондо 20.000 центнертэ хүргэхэ дайшалхы зорилго табигдаад, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэлжэлжэ байна. Мүнөө жэл манай колхознигууд гол сабшалангуудаа хуряагаад байлтагүй, урдань сабшагдадаггүй байһан боори, добуун газарнуудтаа ехэ хэмжээнэй үбһэ нэмэжэ бэлэдхээ. Мүн шугы бургааһан, хартанаа бүртэгэноөн соогуур, ой модоной соорхойнуудай талмайнуудта, уһа намагтай газарнуудта үбһэн бэлэдхэгдээ. Үерэй уһанай гараһан газарта ногооной хэбтэшэһэн, элһэ шоройгоор дарагдаһан байгаашье һаань, гол түлэөтөө сабшагдаа.

Август һара соо үбһэ хуряалровтан, Соня Гармаева, Сэсэг Батуева, Александра Жалсанова гэгшэд магтаалтайгаар ажаллаа.

Комсомол-залуушуулай энэ звеноһоо жэшээ абаһан бусад залуушуулай звенонууд социалис мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлхын түлөө шангаар ажаллаа. Жэшээлхэдэ, Василий Москвитин, Балган Бандеев гэгшэдэй звенонууд түргэн зуурай болзор соо сабшалгаяа дүүргэжэ, эрхим шанартай ехэ үбһэ бэлэдхээ. Коммунист Лубсан Дымпиловэй звено социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа байгаа. Гол түлэбтөө һургуулиин үхибүүдтэй ажаллаһан Тайжа Батуев, Степан Будаев гэгшэдэй звенонууд ехэнхидээ гараар, үертэ угаагдаһан газарнуудай үбһэ хуряажа, шударгыгаар ажаллажа гараһыень онсолон тэмдэглэлтэй.

Мүнөө олонхи звенонууд «хажууринуудаа үлгэжэ» сабшалгаяа дүүргэбэшье, үбһэ хуряалгын хүдэлмэринүүд үшөөл үргэлжэлһөөр. Сентябрь һарын хахадлатар ниитын малда тэжээл бэлэдхэгдэхэ.

Үбһэ хуряалгын хахадлажа байхада силос даралга захалһан. Арбаад мянган центнер силос даргдаа. Энэ хүдэлмэри үшөө үргэлжэлһөөр.

Байгша оной тэжээл бэлэдхэлэй үедэ зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Үбһэ хунэй ябасатай хүнүүдые танилсуулдаг, лекци, элидхэлнүүдые хэдэг байба.

Мүнөө жэлэй шангахан шалгалтые манай коммунистнууд болон комсомолшууд, бүхыдөө колхозингуудай амжалта, илалтатайгаар дабажа, ниитынгээ малда хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ, шанар һайнтай үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байна. Тохёолдоһон бэрхэшээлэй үедэ коммунистнууд, комсомолшуудай зоноо ударидажа, урдаа табигдаһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хамаг хүсэлөө элсүүлжэ шадаа гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй.

Ниитын малда үбһэ болоод тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрээдүй, үшөөл үргэлжэлһөөр. Сентябрь һарын хахадлатар тооной үбһэн суглуулагдаха, тиитэр зелёнко хуряалга захалха. Мүн һайнаар ургаһан куузикугайнгаа ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр, саг соонь хуряажа, һайнаар хадагалжа абаха хэрэгтэй.

Ногооной хагдартар үбһэ суглуулжа, хүйтэн намар болотор малдаа янза бүриин тэжээл элбэг ехээр абахын түлөө оролдохо ёһотойбди. Ехэ шииг байһан, мүн хюруу унаһан ушарһаа ороохо тарянаймнай ургаса һүрхэй бэшэ: хүлдэнхэй, эдеэ муутай. Тиимэһээ малдаа бүдүүншье, шэмэтэшье тэжээл суглуулха бүхы арга боломжонууд хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Мүн малай үбэлэй тэжээлые арьбалха үшөө нэгэ шухала арга бии. Энэ хадаа намартаа малаа һайса таргалуулжа, өөхэлүүлжэ, үбэлжэлгэдэнь тарганuудаар оруулха хэрэг болоно. Зун, намарайнь таргые үбэлэй эхин һаранuудта тогтоожо шадабал, хахад тэжээл арьбалагдана бшуу. Үнгэрэгшэ зундаа һэрюун, бэлшээринүүднай ногоо һайнтай байжа, мал һайн хүшэ абаа. Зорилго юуб гэхэдэ, сабшалан, полинуудайнгаа һуурида, намарай хэнзэ ногоондо үшөөл һайса таргалуулжа, шабдаг, шамбайнуудаар үбэлжэлгэдэнь оруулха хэрэгтэй.

Малайнгаа байра, хото хорёонуудаа дулаалха хэрэг шухала зорилгонуудаймнай нэгэн.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ малһаа ашаг шэмэ абаха, гүрэндөө худалдаха уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээд, хоёрдохи жэлэйнь бата үндэһэ һуури табигдаха гэжэ найдагдана.

Д. ОЧИРОВ,
Захааминай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой парткомой секретарь.

КПСС-эй РАЙКОМУУДТА

КОМСОМОЛДО—ГОЛ АНХАРАЛ

КПСС-эй Ахын райком энэ асуудалда ехэ анхарал табина. нэгэ хэды болоод лэ партиин райкомой бюро комсомолой хүдэлмэриин асуудалнуудые хаража байдаг юм.

Һаяхан КПСС-эй райкомой бюрогой ээлжээтэ заседани дээрэ «Улаан-Аха» колхозой партийна эхин организациин комсомолойнгоо организацие али зэргээр ударидажа байһан тухай асуудал хаража үзэгдэбэ. Тус асуудалаар колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр С. Д. Нарсанов элидхэһэн байна.

Бюро дээрэ абтаһан тогтоол соо КПСС-эй Красноярай крайкомой комсомолой организацинуудай ажал хүдэлмэри ударидалга тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэхэ талаар колхозой партийна эхин организаци зарим тэды ажал ябуулна гээд тэмдэглэбэ. Комсомолой организацида залуу коммунистнууд хүдэлнэ. Гадна, партийна суглаанууд дээрэ комсомолшуудтай ажаллажа байгаа коммунистнуудай тоосоонууд шагнагдажа байдаг болонхой. Партийна бюрогой гэшүүд комсомолой эхин организациин суглаануудта ходо байлсадаг, туһалдаг болоо. Колхозой комсомол-залуушуул ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, нуга сабшалан дээрэ нагшобхэ гаргалгын, мүн ниитын малда үбһэ тэжээл бэлдэлгын шухала ажалнуудта тэдэнэр эгээл эдэбхитэйгээр хабаадана.

Хэды тиигэбэшье «Улаан Аха» колхозой партийна эхин организациин комсомолой ажал ударидаха хүдэлмэридэ горитой дутуу дунданuудай бии байһые партиин райкомой бюро тэмдэглэбэ.

Колхозой комсомол-залуушуул ажахын бүхы һалбаринуудта шиидхэхы хүсэн боложо шаданагүй. Үшөөл үсөөн залуушуул малшад, механизаторнуудаар ажаллана.

Партийна организаци комсомолой ажал ударидахадаа мүнөөнэй эрхэ байдалда таараха шэнэ арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэнэгүй гээд партиин райкомой бюро тэмдэглэбэ. ВЛКСМ-эй зэргэ урганагүй. Мүн залуушуул партиин зэргэдэ үсөөнөөр зууршалагдана.

Комсомол-залуушуулай политһуралсалые һулаар ударидана гэжэ мүн лэ тэмдэглэбэ. Комсомолшууд марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха ушартай. Энэ ажалда гол анхарал хандуулагдаха байһан аад, анхарагданагүй. Залуушуулай дунда социалис мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэнхэй. Мүрысөөн дэлгэрһэншье һаа, тэрэнэй дүнгүүд саг соогоо согсологдожо, зүбшэгдэжэ байдаггүй.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые дары усадхаха эрилтэ КПСС-эй райкомой бюро «Улаан-Аха» колхозой партийна организацида табиба.

Колхозой бүхы һалбаринуудта залуушуулые эльгээжэ, абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалынь элсүүлхэ, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ партийна организациин бюроe партиин райкомой бюро уялгалба.

Комсомол-залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, политһуралсалыень эрид һайжаруулха, ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, ниитын хүдэлмэридэ тэдэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэһэн эрилтэ партийна организациин бюродо КПСС-эй райком табяа.

В. ГАЛСАНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагшын орлогшо.

ТУШААН АБАЛГЫН ПУНКТДА

Бага-Куналейн таряа тушаан абадаг пункт. Бэшүүрэй аймагай колхоз, совхозуудһаа шэнэ ургасын таряа ашаһан машинанууд үдэр һүнигүй эндэ ерэжэл ерэжэл байна. Хэмжээнэйнгээ талаар тиимэ ехэшье пункт бэшэ юм. Тиигэбэшье энэ жэлдэ 12000 тонно таряа тушаажа абаха.

Эндэхи ажал оньһон техникын хүсөөр хэгдэнэ. Таряа сэбэрлэдэг гурбан машина саг үргэлжэ хүдэлнэ. Сэбэрлэгдэһэн тарян тусхай түхеэрэлгээр гоожожо, амбаар руу ородог юм.

Машинаһаа орооһо буулгаха хүдэлмэри мүн лэ үргэлгын кранаар хэгдэнэ. Таряа ашаһан машинанууд һубаряад лэ эдэ крануудта ерэжэл байна. Үргэлгын кранда хүдэлдэг Степан Фалилеев тухагүй хүдэлнэ.

Орооһо шалгадаг лабораторидонь Лидия Ерофеева, Мария Быкова, Раиса Ишунина гэгшэд ээлжээгээр хүдэлжэ байна.

Эрхим жолоошон Константин Яковлев Калининай нэрэмжэтэ колхозһоо шэнэ таряа шэрэжэ эхилһээр хэды хонобо. Үдэртөө 3 дахин эрьесэ хэнэ.

— Манай пунктда 2000 гаран центнер Бэшүүрэй тарян ороод байна. Шиигынь 22—23 процентһээ дээшэ бэшэ. Таряа хадагалха талаар манай пункт нёдондо 1-дэхи һуури эзэлээ һэн. Байгша ондо нёдондонойхиһоо дортохогүй гэжэ оролдонобди, — гээд, энэ пунктын директор М. Ф. Плюснин хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: таряа тушаан абадаг пункт; 4-дэхи ГАП-ай жолоошон Константин Яковлев; эндэхи пунктын лаборантка, комсомол басаган Раиса Ишунина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШАДАБАРИ—ОРОЛДОЛГО

Пропагандист Михаил Гурьевич Ганицевай намтар тон лэ юрын юм. Горно металлургическа институт дүүргээд, тиихэ үедэ үшөө баригдажа байһан Загарайн аймагтахи Тарский ключ гэжэ Карьероуправлениин главна инженер боложо ерээ һэн. Бүри институтда һуража байхадаа Михаил Ганицев ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэн байһан, ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн, агитатор ябадаг бэлэй.

Мэргэжэлтэ болоод хүдэлхэдөө ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, бэрхэ эмхидхэгшэ, коллективэйнгээ дунда хүндэтэй, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй—иимэ мэргэжэлтэ байһанаа харуулба. Уданшьегүй, эндээ—шэнэ газартаа — Карьероуправлениин партийна организациин секретарь, пропагандист, лектор, агитаторай даабаринуудые нэгэн доро шахуу дүүргэдэг байба: Мүнөө марксизм-ленинизмын үндэһэн сурталай һургуулида пропагандистаар хүдэлнэ.

Энэ һургуулидань 25 хүн, тэдэнэй 18 партиин гэшүүд юм. Эдэнь тон олон ондоо мэргэжэлтэй уладууд—шофёр, токарь, электрослесарьнууд, бульдозерой машинистнууд болон бусад бии. Ондоогоор хэлэхэдэ, эдэнэр Карьероуправлениин һуури табилсагшад, мүнөө үйлэдбэриин даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ гол шухала һуури эзэлдэг хүнүүд юм. Ажал хүдэлмэриин иимэ намтартай хүнүүдые Михаил Гурьевич дүрбэн жэл соо политическэ эрдэмдэ һургана. Тон түрүүшын жэлдэ В. И. Ленинэй биографи үзэжэ эхилээ һэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ һургуулида социализмын политэкономи үзэһэн байна.

Энэ үнгэрһэн үе соо һурагшадыншье ургаа, эдээнтэеэ хамта пропагандист өөрөөшье ургалсаа юм. Пропагандистын шадабари һайжараа. Эрдэмээ дээшэлүүлээб, ниитын хүгжэлтын орёо асуудалнуудай зангилаае хэлбэлэн ойлгодог болотдоо, теориин асуудалнуудые бодото байдалтай, коллективэйнгээ зорилгонуудтай шадамараар холбодог болооб гээд һананхайб гэжэ энэ пропагандист ярина. Тиин коммунист Ганицев энээгээрээ һанаагаа амарнагүй, шадабаряа улам дээшэлүүлхын тулада ходо оролдожо байдаг хүн. Үдэшэндөө, амаралтын үдэрнүүдтэшье хэшээлдээ бэлдэжэ һуудаг юм. Нэгэ темэ бэлдэхын тулада олон ном уншаха, «Правда» газетэ, «Коммунист», «Политическое самообразование», журналнуудые, республикын болон бусад газетэнүүдые ирантүй аргагүй байдаг. Хэшээлдэ бэлдэхэдээ энэ хүн хуряангы тэмдэглэл хэдэг гуримтай. Тосхонойнгоо библиотекэдэ ходол һуудаг юм. Главна инженерэй өөрын библиотекэ тиимэшье бага бэшэ даа. Уран зохёолой, техническэ номуудһаа гадна, мүн политическэ литература библиотекэ соонь ехэ һуури эзэлнэ.

Һуралсагшадтаа политическэ литература уншуулхын тулада пропагандист элдэбын арга хэрэглэдэг юм. Тосхоной библиотекэдэ байһан номуудһаа уншамаарнуудыень заажа үгэдэг, хуряангы тэмдэглэл хэжэ һургаха гэжэ оролдодог юм.

Хэшээлээ һонирхолтойгоор үнгэргэхын тулада пропагандист яһалашье оролдолго гаргадаг. Темээ эхилхынгээ урда тээ һурагша бүхэн ээлжээтээр мэдээсэл хэдэг гуримтай. Удаань пропагандист темээ тоб гэмэ тодоор хөөрэжэ үгэдэг юм. Тиигэхэ зуураа зураглаһан зүйлнүүдые, техническэ хэрэгсэлнүүдые хэрэглэлсэхэдэнь, һонирхолтой, ойлгосотой болодог байна. Диафильмнүүд, бэшэ зүйлнүүд, самбар, мел—эдэ бүгэдэн пропагандистын шухала хэрэгсэлнүүд болонхой.

Темээ үзөөд, удаань хөөрэлдөө хэхэ гээшэдэ пропагандист ехэхэн һаналаа табина. Һурадаг хүнүүдии хэр зэргээр материалаа ойлгожо абааб гэжэ пропагандист хаража үзэдэг, хэрэг үйлэнүүд болон баримтануудые толгой соогоо «бусалгажа», тобшолол хүүлжэ һургаха гээшые пропагандист Ганицев шухалада тоолодог юм. Тиимэһээ нүхэр Ганицев хөөрэлдөөнэй үедэ элдэб арга хэрэглэдэг, шухала асуудалнуудые табидаг байна. Ямар нэгэн асуудалаар һанамжала буляалдаха гээшэнь яһала һонирхолтой байна. Энээндэ хүн бүхэн һанамжаяа хэлэдэг юм. Жэшээнь, бульдозерист И. Д. Полянский, электрослесарь А. И. Попов гэгшэд иимэ һанамжа буляалдаае бүришье хурса шэнжэтэй болгодог. Тиихэдэ һурагшад Е. И. Охотникова, В. П. Кашин, А. Н. Матвеев, В. С. Сафронов гэг-

УЯЛГАА СҮМ ДҮҮРГЭ

Клюевскэ леспромхозой модошодой бэлдэһэн модон ганса манай ороной олон хизаар, областьнуудта бэшэ, мүн хилын саанахи олохон оронуудта эльгээгдэдэг юм.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорһоонь урид — продукци худалдалгаар, модо шэрэлгээр декабриин 28 болотор, модо отололгоор — декабриин 25, хюреөдэлгээр — декабриин 24 болотор дүүргэхэ гэһэн социалис уялгаа тэдэнэр амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Август һарын дүн энээн тухай элитээр гэршэлнэ. Модо шэрэхэ түсэб 2000 гаран кубометрээр үлүүлэгдээ, мүн эды тухай хэмжээнэй барилгын модо даабариһаа гадуур ороной шэнэ барилганuудта эльгээгдээ.

Мүрысөөндэ доодо складай коллектив эрхимлэбэ. Мастернууд Л. Я. Шиймян, Н. А. Зеленовская гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг модо хюреөдэдэг цехэй халаанууд жэгдэ һайнаар ажаллажа, үдэр бүридэ даабаряа 115—120 процентдэ хүргэнэ.

Коммунист Е. Г. Викулинай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада «Таёжный» гэжэ мастерска участок дээрээ түрүүлһээр. Модо шэрэдэг автомашинанuудай жолоошодой дундаһаа пүхэд В. И. Плаускас, Н. С. Кириллов, И. И. Бурлаков, П. И. Фефелов, П. Г. Кузнецов гэгшэд шалгарна.

— Агууехэ Октябриин 54 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөнэй дэлгэржэ байһан үедэ «Социалис мүрысөө саашадаа

ХАНЫН ГАЗЕТЭ ТУҺАЛНА

Ханын газетын хажууда эхэнэрнүүд үглөөгүүр олоор сугларанхай байба. Ноoһо илгагша Тамара Брылёва тэдэнэртэ дүтэлэмсөөрөө, өөрынгөө нэрэ, обог уншаһаар, шүдэеэ зуугаадхиба. «Үшөө намайе зуража гаргаа бы, таниие гэмнэхэ юмэ һүүлдэ олохол байхаб!»—гэжэ аман соогоо дуугарһаар, түргэ түргөөр алхалаад, цех соогоо орошобо.

Тамараһаа урид ажалдаа ерэһэн, наһатайшаг эхэнэр урдаһаань угтажа:

— Бү лараарай, бишни оло дахин ханын газетэдэ гараһан байхаб, үхэнгүй амиды ябагшалби, — гээд, һанааень заһаха юм. Ушар юуб гэхэдэ, Тамара Брылёва үсэгэлдэр ажалдаа голодоһо гаргаһанайнгаа түлөө ханын газетэдэ шүүмжэлэгдэһэн байба бшуу.

Улаан-Үдын ноoһо угаадаг фабрикын илгалгын цехэй ханын газетэдэ үглөө бүри иимэрхүү ушартай дайралдажа болохо юм. Яахадааб гэхэдэ, ноoһо илгадаг цехэй партийна организаци харуулан ойлгуулха хүдэлмэридэ нилээд ехэ анхарал хандуулдаг байна.

Ханын газетын редактор, цехэй тоо бүридхэгшэ Г. И. Курикалова, редколлегиин гэшүүд — Н. Е. Шубина, Д. С. Дымбрылова гэгшэдтэй хамта үдэр бүриингөө ажал хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргахадаа, голодоһо гаргагшадтай, ажалай журам эбдэгшэдтэй эрид шангаар тэмсэнэ. Редколлегиин гэшүүд цехэй гансал муу талые хараадаа абадаг бэшэ, мүн ажалай амжалтанууд саг үргэлжэ тэдэнэй анхаралда байдаг. Жэшээлхэдэ, тэрэ үдэр «Амаршалнабди, ажалайтнай амжалтаар» гэһэн гаршаг доро халаанайнгаа даабари 140—150 процент дүүргэһэн, шанар һайнтай продукци тушааһан ноoһо илгагшад Мария Павлова, Ольга Чекан, Александра Бильдакова, Варвара Суздальцева гэгшэдэй нэрэнүүд аржыса бэшээтэй байгаа һэн. Тиихэдэ үшөө «Сортлогшо» гэжэ ханын газетэ гаргагдадаг. Тэрэ газетын хуудаһанда илгалгын цехэй ажабайдал, дутагдалнууд тухай ходо шахуу бэшэгдэдэг заншалтай.

Тус цехэй бригада бүхэн жэлэйнгээ түсэб декабриин 18-да дүүргэхэбди гэһэн социалис уялга абанхай. Эдэ социалис уялгануудынь олоной анхарал татама газарта үлгөөтэй байна. «Абаһан уялгаяа ямараар дүүргэжэ байнабди?» гэһэн гаршагтайгаар бригадануудай үдэр бүриин ажалай дүнгүүд тэрээнтэйнь зэргэлээд бэшэгдэнэ.

Шанар шалгалтын, ариг сэбэрэй самбарнууд, бэеын элүүрэй булан, «Түрэһэн үдэрөөртнай амаршалнабди» гэһэн тусхай самбар — эдэ бүгэдэ эндэхи харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые улам удха түгэлдэр, баян болгожо үгэнэ.

Ноoһо илгалгын цехэй партийна организациин секретарь Н. Н. Каратуева иигэжэ хөөрэнэ: — КПСС-эй Центральна Комитедэй «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоолые манай коллектив шудалжа эхилээ. Үйлэдбэриингөө гол асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, социалис мүрысөө улам ... жаруулха хэмжээнүүдые хараалаабди. Хуушанай ... адляар социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ хүргэхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулхабди.

Тус фабрикын ноoһо илгадаг цехэй коллектив ... лэдбэриингөө даабари амжалтатайгаар дүүр...... байнхай.

Энэ цехэй партийна болон профсоюзай организаци социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри коллектив соогоо ябуулхадаа, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые шадамараар хэрэглэжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

С. ОЧИРОВ.

АРАДАЙ ҺУНГАМАЛ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЗЭРГЭДЭ

...э ҮНИШЬЕ болоогүй наймаанай конторын коллективэй ...най һониноор үгэрһые һа... Жэлэй хоёрдохи декадын ...бэй дүүргэлтэ зүбшэн хэлсэг... бэлэй. Элидхэлшэ, директор ... Елаева түрүүшүүлэй зэргэдэ ...ра Дансаруновагай нэрые ... һэн.

Клара Дансарунова ээрэлгэ-нэ...ын фабрикадахи столовые ...шаар хүдэлдэг. Тус коллек... тиихэдэ городой столовонуу... хоорондо дэлгэрһэн мүры... түрүүлжэ, абаһан социа... уялгаяа 108 процент дүүр... байгаа. Тус столово мүнөө... һайнаар хүдэлнэ, түрүүшүү... зэргэдэ ябана. Энэ эрхим ...лалтань К. Н. Дансаруновагай ...сотой ажалһаа ехэхэн дул...даг юм. Тэрэ бэрхэ эмхид...хэгшэ, мэргэжэлдээ дүршэһэн хүн байгаа.

Клара Нимаевна манай Хяагта городой залуушуулай нэгэн, жэлэй эхин үеэр нэгэдэхи, мүн дунда һургуулиин столовонуудта тогоошоноор хүдэлжэ байһан юм. Тэрэнэй үнэн сэхэ, шударгы бэрхэ ба зоригтойень мэдэхэдээ хүдэлмэришэдэй столово даахыень уялгалаад үзэгдэбэ. Түрүүн арсаа һэн ааб даа, өөрһөөнь үлүү бэрхэ хүнүүдэй нэрэнүүдые дуурдажа, тэдэндэл энэ харюусалгатай ажал даалгабал дээрэ гэжэ мэдүүлээ. Тиигэбэшье мүнөө хүдэлжэ байгша столовоёо даажа абаһан байгаа.

Тэрэнэй хүдэлжэ эхилхэдэ тус столово гээгдэгшэдэй тоодо, түсэбөө һара бүри дүүргэдэггүй муу алдартай һэн. Хүдэлмэришэдэй, хүн зоной зүгһөө гомдол ородог, бэлдэгдэдэг эдеэ хоолынь оройдоол 2—3 янзын һэн. Эдэ бүгэдые үндэһөөрнь һайжаруулхын тула нилээд ехэ оролдолго гаргагдаа, амжалта хүрэһөөр түйлагдаад орхёогүй. Тиигэбэшье байн тус столоводо эдеэлхэ дуратайшуул олон боложо захалһан байна. Хүдэлмэришэд үдэр эдихэ хоолоо сүүмхэ соо барижа ябахала болёо.

Столовын гомдол—дурадхалнуудай дэбтэрыень харахада урданайхиһаа тон ондоо болонхой, столовын хүдэлмэрилэгшэдтэ гол түлэб баяр хүргэһэн, анхаралдаа абама нүхэр ёһоной дурадхалнуудые хүнүүд бэшэһэн байха юм. Эдэ дурадхалнууд столоводо үндэрөөр сэгнэгдэдэг, өөрын эдэбхитэдтэй болонхой, нэгэ хэды болоод лэ столовынхид эдеэлэгшэдтэеэ уулзажа хөөрэлдэдэг, зүбшэдэг. Иигэжэ ажал хүдэлмэриеэ үндэһөөрнь хубилгаһанайнгаа ашаар тус коллектив худалдаа—наймаанай эмхинүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ, организациингаа дирекциин, партийна ба профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөөд байна.

К. Н. Дансарунова ниитын эдеэ хоолой эрхим эмхидхэлшэ байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Тэрэ мүнөө жэл Погранична округһоо Хяагтын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй депутадаар һунгагдаһан юм. Тиигэжэ тэрэ горсоведтэ хоёрдохёо депутадаар һунгагдаа.

Арадай һунгамал байһан тула Клара Нимаевна депутадайнгаа ажалда мүн лэ үнэн сэхэөр хандадаг. Тэрэ нэгэ хэды болоод лэ һунгагшадтаяа уулзажа байдаг, тэдэнэй һанамжа дурадхалнуудые согсолдог, хэрэгтэй сагтань туһалхаһаа гадна, хубиинь ба ниитынь элдэб орёо хэрэгүүдэй асуудалнуудые шиидхэлсэдэг байна.

Иигэжэ хүн зоной хэрэгтэ өөрөө үнэн зүрхэнһөө оролдодог хадань һунгагшадынь тэрээндэ мүн лэ туһалхые оролдодог юм. К. Н. Дансарунова улична комитедэй түрүүлэгшэ С. Г. Нечаевтай илангаяа нягта холбоотой, шухала асуудалнуудые хэлсэжэ шиидхэдэг, хэрэгтэй болоо һаань, горсоведтэшье ерэжэ зүбшэдэг.

Ехэ ажалтай, гэр бүлэдөө татасатай байбашье, Клара Нимаевна горсоведтэ ходо ерэдэг, дурадхалнуудые хэлэдэг, асуудалнуудые табидаг. Һунгуулиингаа округой хүн зоной байдал тухай хөөрэдэг, зарим нэгэндэнь туһалхые гуйдаг, зохихо хэмжээнүүдые өөрөө абалсадаг. Гадна горсоведэй сесси болон саг үргэлжын комиссинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые табилсадаг. Ажалшадай эрилтэ хангаха горсоведэй саг үргэлжын комиссии гэшүүн тула тус асуудалнуудта Клара Нимаевна тон ехэ анхарал хандуулдаг байна. Имэл хадань тэрээндэ һунгагшадынь дуратай юм.

С. КЛИМОВ.

...ЯР АСАРАГШАД

...анай Хорнин ажалшадай ...удалай хэрэглэмжэ хангаха ...надай хүдэлмэрилэгшэд ...рнин 54-дэхи ойн һайндэ...урда тээхи мүрысөөндэ орол... һара бүриингөө түсэбые ...һаа дээшэ процент дүүргэхэ, ...гэй ажалшадые эрхимээр ... уялга абаа һэн.

...үдэлмэрилэгшэднай үгэдөө ..., жэлэй хоёрдохи квартасэб 100,3 процент дүүр..., август һарын түсэб 100 ...ентһээ үлүүлэгдээ. Тиихэдэ ... хубсаһа эсхэгшэ, фото-зу...бүүлгагша, парикмахер, ..., сабхишан ээжэлээд хү... аяншалдаг болонхой. Эдэ ... хубсаһа эсхэгшэ Н. Х. ... Үдын совхоздо, Дээдэ ..., Тужа ба Майла тосхо... ...хил абажа ябана.

Л. МАШУКОВА,
аймагай ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай инженер.

АЖАЛШАДЫЕ ҺАЙНААР ХАНГАНА

ТАНИЛСАГТЫ: Бэшүүрэй аймагай түб тосхоной столовын 4-дэхи разрядай тогоошон ВЛКСМ-эй гэшүүн Нина Иванова. Тэрэ гурбан жэлэй саада тээ Улаан-Үдын кооперативна техникум һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргээд, мүнөө тус столоводо ажаллажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УЛААН-ҮДЭ хотын Октябрьска гудамжада байрладаг 85-дахи магазинай наймаалагшад худалдан абагшадай эрилтэ һайнаар хангадаг юм. Эдэнэр эршэтэ ажалайнгаа түлөө оло дахин БурАССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын ба профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наймаалагша, коммунис ажалай ударник Людмила Яковлевна Юртина.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

...радай хинагшадай булан

...БЕРТУНОВ БА НҮХЭДЫНЬ

... Буряадай АССР-эй арадай хинагшадай областной комиссии... болжэотэ заседани ...ложо, ...р-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой арадай хинагшадай ...эй тоосоо шагнаба. Элидхэхэдээ П. Ф. Бертунов (... бүлэг толгойлогшо) жэшээ... албагаар дурдан, ажал ...эри тухайгаа һонирхолтой... өөрөө. Арадай хинагшад ... гурбан һара бүхэндэ 8-10 ... ажахынтаа һалбари... хэдэг байна. Тиихэдээ ... дундануудые заагаад бо..., харин тэдэнэй усадхаг... түлөө хэмжээнүүдые дары ...адаг байна. Нигэжэ колхо... партийна организациин, ... хүдэлмэридэ туһа нэ... оруулалсана.

...эдэнэй оролсохогүй юумэн, ...алсахагүй асуудал гэжэ ... үгы гэбэл, алдуу боло... Мал ажалай, тарлан ажа... һүүдал байдалай элдэб ... нүүд «Родина» колхоздо ... хинагшадай хабаадалга... болодоггүй.

...тр Фроловичой мэдүүлһэ...һөөр, мүнөө тарян хуряал... үедэ агрегадууд бүхэндэ ара... хинагшадай постнууд эмхид...лэй. Тэдэнэр «комбайн бү... арадай хинагша» гэһэн ... доро жагсаад, тарянай ... хоролтые, ажалай саг ...ые, хуряалгын агрономиче... гуримуудай дүүр... хинана. Тиигэжэ ... нэгэн дутуу дунданууды ... түлөөл, дары усадхаха хэм... абхуулна.

...үлэй уеын жэшээнүүдһээ ... дурдая. Ниитын малда тэ... тэжээлтын халуун хаһа бай... Нэгэтэ удэшэлэн хинагшын ... хоёр һүрһөө «утаа...ража байхань харагдаба ... түргэн тэрэ бригадын ... дахуулан абаашажа, һү...дые задалуулба, тиигэжэ ... һүрилэгдэһэн 80 цент...эн абарагдаһан байгаа. ... жэшээгээр «Родина» ... правлени бүхы һүри... шалгажа үзэһэн байна. Тиихэдэнь үбэл задалхадань «үнэһэн» болошонхой байхаар хэдэн һүри олдожо абарагдаа. Энээндэл адляар 10 тонно люцерна абарагдаһан байна.

Нигэжэ ажалай кампани бүхэн арадай хинагшадай хурса нюдэн доро үнгэрдэг. Хурьга абалгын үедэ түл харууһалалга хэр зүб эмхидхэгдээб гэжэ шалгана, тэжээлэй гаргашалагдаха гурим табилсана, энэ дүримэй хэр сахигдадагые харалсана. Мүн хабартаа газарай элдүүрилгын агрономическа саг болзор соогоо хэр хэгдэдэгынь хинагдана, үтэгжүүлгэ оруулалга шалгагдана.

Зунай бэлшээриин хэр зүб хэрэглэгдэдэг тухай асуудал колхозой арадай хинагшадай бүлгэм дээрэ тусгаар хэлсэгдэһэн байгаа. Эндэ ехэ олон дутуу дунданууд элирүүлэгдээ. Жэшээнь, гүүртэнүүд болон отарануудай бэлшээринүүд тус тустаа заагдаагүй, тиимэһээнь нэгэниинь нүгөөдынгөө ногоо булимтаран малдаа эдюулдэг, тиигэжэ хүршэдөө хохидол үзүүлдэг баримтанууд элирүүлэгдэһэн байна. Тус асуудалай зүб шиидхэгдэһэнэй һүүлдэ малшад хоорондоо эбтэйнүүд, бэе бэедээ туһалалсадаг болоо ха, тиигэжэ колхозой ажал бүхы дээрээ шүүгээ.

Үбһэнэй үедэ арадай хинагша нүхэр А. П. Шайдуров муугаар сабшагдаһан ехэ газар элирүүлжэ, гэмтэ нюурыень олоод дахин сабшуулһан байна. Мүн лэ тэрэнэй нүхэр, хинагша М. М. Евсеев ойн, боролжонуудай оёорой ногоо хүсэд абхуулхын түлөө зарим хойрог үбһэшэдтэй ехэхэн тэмсэл ябуулаа.

Мүнөө үедэ арадай хинагшадай тус бүлгэмэй гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй «1971 оной ургаса хуряалга ба хүдөө ажахын продуктнуудые абалгые саг болзор соонь хангаха хэмжээнүүд тухай» тогтоолые бэелүүлхын түлөө «Родина» колхозойнгоо правленидэ, партийна организацида дүүрэнээр туһалхые оролдоно.

Арадай хинагша, гахайшан Елена Васильевна Таланкина колхозойнгоо таһайн ажалые саг үргэлжынгөө хинамжада абанхай юм. Тэрэ элдэб дутуу дундануудые элирүүлхэһээ, тэдэнэй дары усадхагдахын түлөө хэмжээ абхуулхаһаа гадаа, өөрөө нүхэдтөө жэшээ харуулан хүдэлдэг. Механизатор Л. А. Абзаев мал ажалай, таряан ажалай хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа ехээр зорюулдаг хүн. Тэрэнэй өөрынь дурадхаһан 7 шэнэ арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, нилээд ехэ мүнгэн алмагдаһан байха. СССР-эй Верховно Соведэй депутат Агния Феоктистовна Варфоломеева мүнөө жэлдэ эрхим һайн кукурузын ургаса абаа. Ажалладаг 107 гектар газар дээрэһээ га бүхэнэй 226 центнер кукурузын ногоон набша намаа хуряаһан байна. Сельскэ соведэй депутат, мүн лэ арадай хинагша Галина Яковлевна Иванова үнеэн бүриһөө 1700 литр һү жэл соо һааха түсэбтэй аад, тэрэнээ мүнөө 1603 литртэ хүргөөд ябана.

Эдэ нүхэд хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой, тиимэһээ хэлэһэн үгэнь үнэтэй байдаг. Икмэ бэрхэ һүбэлгэн, ажалдаа шударгы, үнэн сэхэ хүнүүдые арадай хинагшадай бүлгэмдэ гэшүүдээр дэбжүүлхэдэ аша үрэ ехэ үгэхэ байһаниинь эли харагдана гээшэ.

Манай Буряадай арадай хинагшадай областной комитет Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой арадай хинагшадай хүдэлмэриие үндэрөөр дэмжээд, Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба. Тус бүлэгэй түрүүлэгшэ Петр Фролович Бертунов мүнгэн шанда хүртэбэ. Үндэр наһатай болоһоншье һаа, залуугайнгаа охи алдаагүй энэ хүнэй эдэбхи үүсхэлһээ, хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы шадабариһаа, эсэшэ сусашагүй оролдолгоһоо тус бүлэгэй амжалта ехэхэн дулдыдаһан байна бшуу.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

КАБАНСК

Шергинскэ совхозой Хандалын фермын һаалишад һү һаажа, гүрэндэ худалхада жэлэйнгээ түсэбые 15 үдэрөөр урид дүүргэхэ уялга абаһан байгаа.

8 һарын дүнгэй гаргагдаад байхада һаалишадай хэлэһэндээ хүрэхэ байһаниинь элирээ. Фермын һаалишад жэлэй эхинһээ 4500 центнер һү һааха ёһотой аад, 4997 центнер һаагаад байна. Һаалишад Е. Бадмаева, С. Кузьмина, О. Бадлаева гэгшэд даажа абаһан үнеэдһээ тус бүриһөөнь 3 мянган килограмм һү һаагаа.

«Байкальские огни» газетэһээ.

ЗАГАРАЙ

Онохойн совхозой гурбадахи отделениин гэшүүд тэжээл бэлдэхэ ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нилээд түргөөр үбһэ хуряалгаяа дүүргээ. Отделениинхид энэ жэл хамта дээрээ 3070 центнер үбһэ, 167 центнер үбһэнэй гурил, 267 тонно сенаж, 70 центнер набшаһата тэжээл бэлдээ. Үбһэ хуряалга дээрэ хамта дээрээ 120 хүн ажаллаа.

«Вперед» газетэһээ.

ХОРИ

Энэ аймагай Хоринн леспромхозой модошод үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлдэхэ ажалаа дүүргүүтэй боложо байна. Тужын, Анаагай, Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй пунктнуудай бригаданууд оролдосотой бэрхээр ажаллана.

Модо отолхо газарнуудай бэлдэгдэхэтэй хамта харгы заһабарилха ажал мүн лэ нэгэн доро хэгдэнэ. Харгы заһабарилха ажал октябриин 20 хүрэтэр дүүргэгдэхэ юм.

«Үдын һонин» газетэһээ.

ПРИБАЙКАЛИ

Аймагай колхозууд таряа хуряаха, гүрэндэ худалдаха ажалаа үни эхилэнхэй. Эндэхи «Прибайкалец» колхозой таряашад гүрэндэ орооһо худалдаха жэлэйнгээ даалгабари дүүргэжэ, хамта дээрээ 4100 центнер орооһо тушаагаа. Энэнь юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй орооһон болоно. «Сельхозтехникын» республиканска управлениһээ ерэһэн жолоошод хуряалга дээрэ оролдосотой бэрхээр ажаллана.

Колхознигууд орооһо таряа түсэбһөө гадуур гүрэндэ худалдажа байна.

«Прибайкалец» газетэһээ.

ТҮНХЭН

«Сибиряк» колхозой механизаторнууд юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 5700 гектар талмай дээрэһээ орооһо таряа хуряаха зорилготой юм.

Хуряалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тула механизаторнуудай хоорондо социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Мүрысөөндэ илагшадта 5 хоноод лэ колхозой правлениин, парткомой, дамжуулгын Улаан туг, мүн багахан тугууд мүнгэн шантайгаар барюулагдажа байха юм.

«Саян» газетэһээ.

СЭЛЭНГЭ

Галуута-Нуурай нүүрһэшэд өөһэдынгөө һайндэрые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтаха зорилгоор социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, 8 һарынгаа даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэв.

Нүүрһэшэд ажалайнгаа бүтээсые 104,3 процент дүүргэһэн байна. Шахтоуправлениин хүн бүхэн һара соо 88,9 тонно нүүрһэ малтахын оронд 92.7 тонно нүүрһэ малтаа. Нигэжэ эндэхи нүүрһэшэд амжалтатай һайнаар ажаллаха аргатай байһанаа гэршэлэн харуулба.

ЛААСОЙ «ХАРА ГЕНЕРАЛ»

НЮУСА ХЭРЭГҮҮД ТУХАЙ

—□—

— Генерал Ванг Пао тухай юу мэдэхэбта?—гэжэ Лаосой сэрэгшэ Пум гэгшэһээ асууһан байгааб. Яахадааб гэхэдэ, энэ генерал тухай хэблэлдэ бэшэхэдээ дээрэ дурсагдаһан нэрээр нэрлээрэйт гэжэ намайе гуйһан юм.

— Тэрэ хүн өөрөө Лаосойшье һаа, оронойнгоо ниислэл хотодо байхаяа түбэгшөөдэг. Ванг Пао американецуудта алба хэдэг тула тэдээнтэй сэхэ, Вьентьяниие алгасан, холбоо барисаа байгуулдаг. Франциин колониальна армида сержантаар алба хэһэн, 40-тэй энэ генералые Вьентьянда бэшэ, харин Удондо, Таиландадахи американ баазада һайн мэдэхэ байха. Тэрээнэй арми Удондо байдаг ЦРУ-гай штабуудай нэгэнһээ бэшэ ондоо хэндэшье мэдэлгүй юм. Энэ арми «333-дахи штаб-квартира» гэжэ нюуса нэрэтэй. Хадалиг газарта нютагжаһан мео гэжэ бага яһатаниие мэдэлдээ барижа байдаг энэ хүн Лаосто өөрынгөө королевство бии болгохо «дурадхал» оруулһан юм.

Революционно хүдэлөөндэ эсэргүү тэмсэл ЦРУ-гай гол зорилго байдагынь мэдээжэ. Эгээл тиимэһээ Ванг Паодо, тэрээнэй хани алууршадта Америкын тагнуулшад дуратайгаар халдадаг. Вашингтон тэрээнэй даадаг сэрэгшэдые тэдхэхэ, тэжээхэдээ, Сайгоной хэдэн дивизидэ зорюулһанһаа үлүү ехэ мүнгэ гаргашална гэжэ Вьентьянай хүнүүд баталан хэлэнэ.

— Ванг Пао хэды шэнээн сэрэгтэйб?

—Энээн тушаа тусхай тоо мэдээнүүдые хаанашье олохогүй байхат, —гэжэ Пум харюусаа һэн. 30—40 мянган солдадтай гэжэ сэрэгэйнь тоо һайн мэдэхэ хүнүүд хэлэдэг. Үнэндөө, энэнь ЦРУ-гай нюуса арми болоно. Тиимэһээ США-гай зүгһөө һургагдажа, буу зэбсэгээр, мүн бусадшье хэрэгтэй зүйлнүүдээр хангагдажа байдаг.

Америкын тагнуулай эмхеэр шэлэгдэд, Ванг Пао гэгшын сэрэгтэ алба хэжэ байһан американецууд, мүн бусад хариин хүнүүд нюуса гэжэ тоологдодог. Тиибэшье ЦРУ-гай гурбан «советник» сэхэ генералда эльгээгдэнхэй. Вьентьяндахи США-гай посольствын дэргэдэ байдаг сэрэгэй атташетэй олон хүнүүд һандарал һүйдхэл хэхэ тухай дурадхалнуудые Ванг Паогой частьнуудта хэлхеэ холбооной тусхай утаһануудаар дамжуулан үгэжэ байдаг.

Лаосойхид Ванг Пао гэгшые «хара генерал» гэжэ нэрлэдэг. Тэрэ, үнэндөө, мүнөө сэрэгэй хоёрдохи округой командалагшын тушаал эзэлжэ байна. Вьентьянайхид сэрэгэй командалагшадые һэлгэхэ хэмжээнүүдые һаяхан хараалаа гээд мэдээжэ болонхой. Ороной сэрэгэй округуудые командалагшад (Лаосто хамта 5 округ бии) шэнэ хүнүүдээр һэлгэгдэхэ юм. Харин Ванг Пао гансаараа хуушан тушаалдаа үлэхэ. Тэрэ ЦРУ-тай тусгаар харилсаатай гэжэ вьентьянайхид тайлбарилна.

Ванг Паогой оперативна баазань Лонгчендэ байдаг. Нюуса лагерь аэродром хоёрһоо бүридэдэг энэ бааза Домбонуудта нугаһаа баруун урдахана байдаг. Генералай байра, —мүнөө үеын гоё байшан юм. Энэ байшан Лонгчент ошохо асфальт харгын хажууда, добо дээрэ байдаг. Буу зэбсэгээр һайса хангагдаһан хоёр зуун сэрэгшэд байрыень харууһална. Тэрээ руу тусхай үнэмшэлгөөр ородог.

Ванг Паогой сэрэгүүдэй, мүн ЦРУ-гай «советнигүүдэй» хинан шалгажа байдаг үшөө хоёр бүхэлэлтэ: Сонгбуа (Сараванһаа зүүн урагшаа 15 модоной газарта), Фукут (Сонгбуаһаа баруун урагшаа 5 модоной газарта) бии. 1588 метр үндэр хада дээрэхи Фукут гэжэ баазада Америкын агаарай сэрэгэй шалгалтын пункт байрладаг, тэрэнь Доодо, Дунда Лаос тээшэ бомбардировщигуудые эльгээжэ байдаг. Американ 700 шахуу сэрэгшэдһээ бүридэһэн гарнизонтой Сонгбуада «Карибу» гэжэ нэрэтэй сэрэгэй-транспортна самолёдуудай бууха аэродром түхеэрэгдэнхэй.

ЦРУ «хара генералаар» дамжуулан, Урда Лаосто зэбсэгтэ нюуса багахан отрядуудые толгойлжо байдаг, тэдэнь тусхай взводууд ба адаглан харагшадһаа бүридэдэг юм. Тэдэ отрядууд бүтүү шэрэнги соогуур, хада газарнуудаар ябаһан автоколоннонууд, караванууд тухай, Патет-Лаогой отрядуудай байрлаһан газар тухай мэдээсэлнүүдые радиогоор дамжуулжа байдаг.

Ванг Паогой частьнууд «Ку кнет» («нэрэ хүндэеэ хамгаалха» гэһэн удхатай) гэжэ нюуса нэрээр Лаосой Арадай-сүлөөрэлгын армитай дайлалдахадаа эгээл ехэ гээлтэ хоролтодо ороо. Ванг Паогой сэрэгшэдэй тэрэ добтолгонь президент Никсонэй «Гуамска хараа бодолые» Лаосто хэрэглэһэн бодото жэшээ боложо үгөө. Тэрэ хараа бодолой гол удхань юуб гэхэдэ, азиадуудые хоорондонь дайлалдуулха гэһэн зорилготой. Доодо Лаос худар Америкын, Сайгоной сэрэгүүдэй добтолон ороходо, Ванг Паогой частьнуудые Домбонуудта нуга тээшэ дабшаха захиралта үгтөө һэн. Лонгченһээ эгээн түрүүн добтолходоо, бута сохигдоһон байгаа.

«Нюуса армиин» диилдэһэн ушарнууд Зүүн-Урда Азида Вашингтоной ябуулжа байгаа хорото политикын доройтон муудажа байһанайнь шэнэ гэршэ болоно. Вьетнамай, Лаос болон Камбоджын арадуудай дайшалхы нэгэдэлынь Индохитадта «табадахи колоннонуудые» бии болгохо гэһэн эзэрхэг түримхэйнэрэй түсэбүүдые буруу һүргэжэ байна. Яахадааб гэхэдэ, дурсагдаһан арадуудые Советскэ Союз, бусад социалис оронууд бүхы түрүү хүн түрэлтэн, дэмжэн талархана бшуу.

М. ИЛЬИНСКИЙ.

(АПН).

...ОРОНОЙ МЕДИЦИНЫН ТОМО ЕХЭ ТҮБ

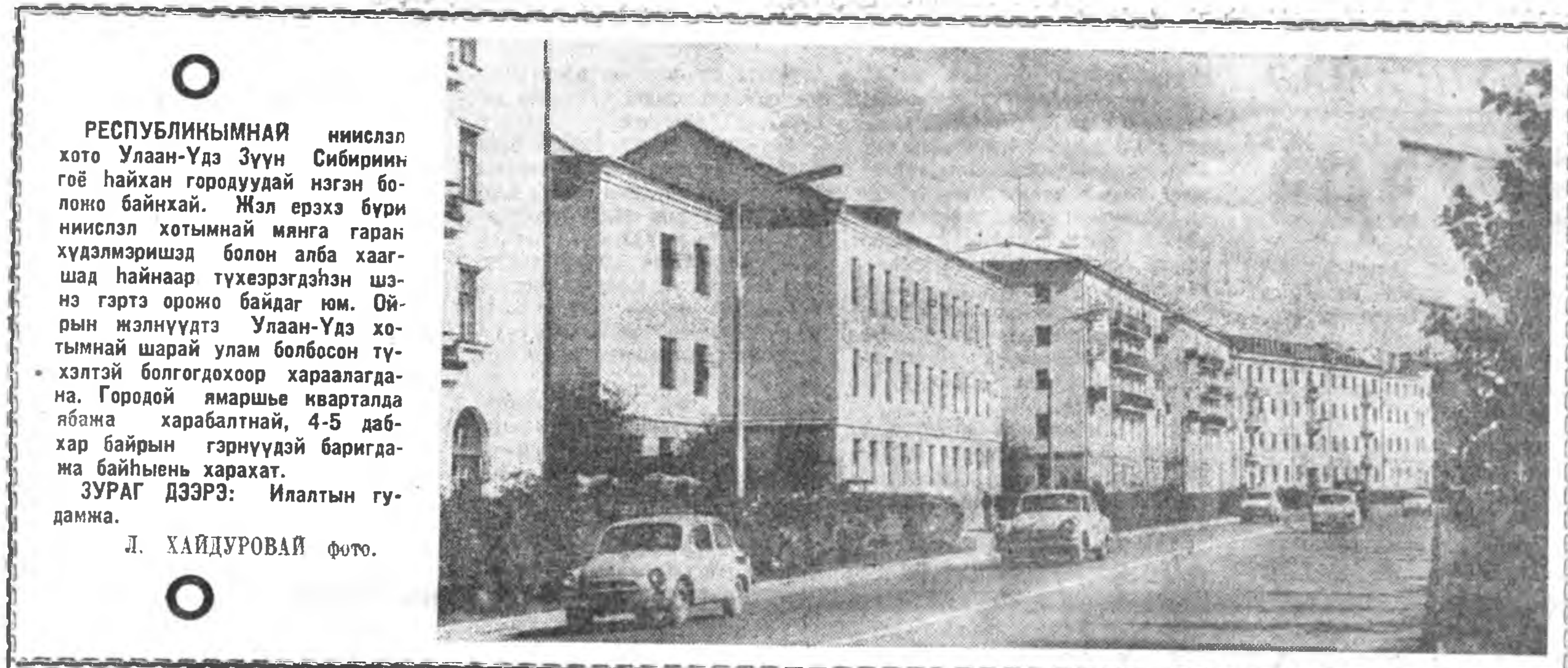
...Совет орондо эгээн лэ томо ехэ медицинын түбэй барил...гын проект баталагдаба. Энэ түб манай Эхэ ороной ниислэл ...ото Москвада баригдаха юм. Асари ехэ барилга архитектуурынгаа талаар онсо өөрсэ шэнжэтэй, гоё һайхан. Тэрэ эмнэл..., эрдэм ухаанай болон һуралсалай хүдэлмэри ябуулха ...аар хараалагданхай. Медицинын хэдэн эмхи зургаанууд: ...Москвагай Н. И. Пироговой нэрэмжэтэ медицинын хоёрдохи ...итудай һуралсалай-лабораториин корпусууд, акушерст... болон гинекологиин эрдэм-шэнжэлгын институт, пара...зитологи ба тропическа медицинын эрдэм-шэнжэлгын ин...ститут, мүн баһа ехэшүүлэй хэбтэжэ аргалуулха 3000 хүнэй ...оритай, 1000 үхибүүдэй эмнүүлхэ городой клиническэ боль...ница эндэ байрлаха юм.

Медицинын томо ехэ түб Москвагай баруун-урда захада ...баригдахаар хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Москвада баригдаха медицинын түбэй ...түсэл шарай.

Р. АЛФИМОВАЙ фото.

(АПН).

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ниислэл хото Улаан-Үдэ Зүүн Сибириин гоё һайхан городуудай нэгэн боложо байнхай. Жэл ерэхэ бүри ниислэл хотымнай мянга гаран хүдэлмэришэд болон алба хаагшад һайнаар түхеэрэгдэһэн шэнэ гэртэ орожо байдаг юм. Ойрын жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ хотымнай шарай улам болбосон түхэлтэй болгогдохоор хараалагдана. Городой ямаршье кварталда ябажа харабалтнай, 4-5 дабхар байрын гэрнүүдэй баригдажа байһыень харахат.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Илалтын гудамжа.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

ТАТАРСТАН АЛЬГА ТАШАБА

Ленинэй орденто Буряадай оперо ба баледэй театрай артистнууд Татар ороноор концертнүүдые үгэжэ, ехэ амжалтатай ябажа ерэбэ. Һаяхан тэдэнэр Казань хотын телевиденеэр концерт харуулжа, үргэн олон харагшадай зүгһөө ехэ магтаалда хүртөө.

Манай республикын хүршэшье областьнуудай хүн зон «Прозрение» гэһэн оперые ехэ һонирхон шагнаһан байна. Тиихэдэ Буряадай сценын мастернуудай дуу, хатар, аринууд хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэжэ, харагшадта ехэл һайшаагдаба. Буряадай арадай артистнар Саян Раднаев, Владимир Буруев, Буряадай габьяата артистнар Клара Иванова, Ким Базарсадаев гэгшэдэй ирагуу дуунуудые шагнажа, харагшад ехэ баясаа. Тиихэдэ РСФСР-эй арадай артист Пётр Абашеевэй, Буряадай АССР-эй габьяата артистнар Э. Кондратьевагай, А. Садыкбаевай хатарые хүн зон ехэл гоёшоогоо.

Буряадай артистнар республикын хүдөө нютагаар ябажа, нилээд олохон концерт харуулаа. Хаанашье ябахадань, хүн зон тэдэнние баяртайгаар угтана. Концертын һүүлээр тэдэнние үдэшэхэдөө, иимэ юрөөлнүүдые хэлэнэ:

— Һайн даа, Буряадай артистнар! Бэлигтнай улам хурсадажа байг!

Ф. ИСЛАМОВ.

ОЙ ТАЙГАМНАЙ БАЯН ЛЭ

Республика доторнай алтан намарай намжаа һайхан саг эхилжэ, ой тайгын баялиг суглуулха таатай зохид үе ерэнхэй. Ой тайгада элбэгээр ургаһан алирһа, мойһо, һархяаг, һамар саг соонь суглуулжа, республикынгаа ажалшадта наймаалха тусхай тогтоол республикын Министнүүдэй Совет һаяхан батална. Тогтоол соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, республикын ой модоной ажахын министерство, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агнууриин ажахын управлени, Буркоопсоюзай правлени, республикын хүдөө ажахын министерствын зүгын совхозууд 1971 оной намар ой тайгада элбэгээр ургаһан жэмэс, һархяаг, һамар болон зүгын тоһо ехээр суглуулжа, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ тушаахаар уялгалагдаба. Жэшээлхэдэ, республикын ой модоной ажахын министерство байгша оной гурбадахи кварталда 150 центнер жэмэс, 130 центнер һархяаг суглуулжа абаха зэргэтэй. Мүн Буркоопсоюзай правлени 387,5 мянган түхэригэй һархяаг, һамар, жэмэс, зүгын тоһо суглуулжа, республикын ажалшадта наймаалхаар уялгалагдаһан байна.

Аймагуудай ажалшадай түүһэн байгаалиин баялигые тэндэхи коопзверопромхозуудай хүдэлмэрилэгшэд байра дээрэнь тушаажа абахаар эльгээгдэнэ.

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, Баргажанай коопзверопромхозой хүдэлмэрилэгшэд 49 центнер 500 килограмм алирһа, 17 центнер һархяаг, Баунтын ангай ажахын хүдэлмэрилэгшэд 127 центнер нэрһэ, алирһа суглуулаад байна. Мүн Түнхэнэй ангай ажахынуудта 30 центнер шасаргана, Хойто-Байгалда 61 центнер алирһан, 24 центнер һархяаг, Прибайкалиин аймагта 150 центнер һамар суглуулагдаа. Һаяар эндэ дурсагдаһан тоо, баримтануудай үшөө нэмэхэнь дамжаггүй.

Манай корр.

ШЭНЭ СОВХОЗ

Мал шахан таргалуулха шэглэлтэй Сүхын совхоз Сэлэнгын аймагта һаяхан байгуулагдаба. «Эрдэм» колхозой дүрбэдэхи отделениин бааза дээрэ тус совхоз эмхидхэгдэһэн байна.

Мүнөө үедэ тус ажахы 1300 бодо малтай, тэрэ тоодо 510 үнеэдтэй юм. Шэнээр байгуулагдаһан совхоз үнеэдэйнгээ тоо толгойе ойрын жэлнүүдтэ эрид олошоруулхаар хараална. Мүнөө бии байһан 510 үнеэдэйнгээ тоое 1973 ондо 1000 толгой болгохо юм. Тиихэдэ түсэбтэ табан жэлэй эсэс багта 1500 үнеэдтэй болоод байхаар түсэблөө.

Малайнгаа тоо толгойе олошоруулһанай ашаар гүрэндэ мяха тушаалгые эрид дээшэлүүлхэ байна. Хэрбээ байгша ондо 1000 центнер мяха гүрэндэ худалдаха байбал, 1975 ондо 4500 центнертэ хүргэхөөр хараалаа.

Мүн лэ малайнгаа үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ябуулжа эхилбэ. Мүнөө казахай сагаан толгойто үүлтэрэй бухануудые асараад байна. Мяха ехээр үгэдэг ондоошье үүлтэрэй бухануудые ойрын жэлнүүдтэ тус ажахы худалдан абаха түсэбтэй.

С. ВЛАДИМИРОВ.

ХЭЖЭНГЭ ШАРАЙГАА ХУБИЛГАНА

Хэжэнгэ нютагай түхэл шарай барилгын генеральна түсэбөй ёһоор жэл ерэхэ бүри шэнэдхэн хубилгагдана. Хэдэн жэлэй саада тээ эндэ дабхар гэрнүүд байгаагүй юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ барилгын хүдэлмэри эндэ үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа эхилээ.

Урзанда жэл партиин райкомой гурбан дабхар үндэр сагаан байшангай тобойн бодоходо, нютагай хүн зон ехэтэ баясаа бэлэй. «Хэжэнгэмнай городой түхэл шэнжэтэй боложо байна» гэжэ хөөрэлдэдэг болоо һэн. Мүнөө иимэ гэрнүүдэй барилга улам олошороо. 12 айлай байха гурбан дабхар шулуун байшан ашаглалгада үгтөө.

Мэнэ һая үшөө нэгэ хоёр дабхар томо байшан эндэ бодхоогдобо. Сабхи оёдог мастерской, фотографи, парикмахерска, час заһадаг мастерской гэхэ мэтэ энэ байшан соо түбхинэнхэй.

960 хүнэй һууритай һургуулиин гурбан дабхар байшангай һуури мүнөө табигдажа, барилгань эхилээ. Ойрын жэлнүүдтэ шэнэ кинотеатр, худалдаа наймаанай комплекс, универмаг баригдахаар хараалагдана.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад, парти болон комсомолой ветеранууд КПСС-эй Октябрьска райкомой зүблөөнэй ехэ зал соо сугларба.

Тус районой сэрэгэй комиссар подполковник Ч. Ц. Максаров «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда фашизмые илаһаар 25 жэлэй ой» гэһэн медаль бүлэг сэрэгшэдтэ барюулаа, Брест городые хамгаалгада хабаадалсаһан медицинскэ албанай сержант Л. И. Иванова, отставкада гараһан капитан И. И. Иванов, эрэлхэг зоригто сэрэгшэд Д. А. Русаков, П. П. Беняш, Д. Д. Гомбоев, Д. А. Ласточкин, К. А. Беляев гэгшэд шагналда хүртэгшэдэй дунда бии.

Нүхэр Максаров шанда хүртэгшэдые халуунаар амаршалба.

М. ДАНИЛОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

СССР-эй АМГАЛАН ЁҺОНОЙ ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

«Буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай» асуудалые ООН-ой Ассамблейн болохоёо байгаа сесси дээрэ зүбшэн хэлсэхэ гэһэн амгалан ёһоной шэнэ үүсхэл Советскэ Союз гаргаба. Энэ дурадхал бүхы дэлхэй дээрэ ехэ һонирхол үүсхээ. Совет ороной дурадхал «анхаралтайгаар шэнжэлэгдэхэ» байха гэхэ тэдыгээр баруун оронуудай правительстванууд мүнөөдөө хизаарлана. Шэнэ дайнай аюул зайсуулха зорилготой иимэ дурадхалые олонинтын урда сэхэ буруушаахань бэрхэтэй ааб даа. Тиимэһээ түгшүүрилтэ байдал үлөөхые хүсэдэг баруун тээхи хархис бүлэгүүд совет үүсхэлые үрэгүй болгохо онол мүрнүүдые нюусаар бэдэрнэ.

Л. И. Брежнев байгша оной июниин 11-дэ Москва хотын Бауманска округой һунгагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, буу зэбсэгүүдые хуряаха совет дурадхалнууд тушаа ингэжэ мэдүүлээ һэн: «Буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэл—орёо хэрэг. Эндэшье гадаадын политикын бусад олон асуудалнуудтал адляар, империалис этэгээдүүдэй үсэд эсэргүүсэлгэтэй ушарагдана. Тиигэбэшье КПСС-эй XXIV съездын хараалһан дурадхалнуудые номнолой лозунгнууд бэшэ, харин мүнөө үе сагта туйлагдажа яһала шадагдамаар политическэ уг зорилго тодорхойлдог ябуулгын уряанууд гэжэ тоолонобди».

Амгалан тайбан ажаһуухые хүсэдэг ябадал Совет гүрэнэй тогтоһон түрүүшын үдэрһөө совет гадаадын политикын эшэ үндэһэн болоһон байгаа. «Амгалан байдалай, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэл Совет ороной гадаадын политикын саг үргэлжын эшэ сэл болодог» гэжэ Франциин «Юманите» газета бэшээ һэн.

Советскэ Союз буу зэбсэгүүдые хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха дурадхал хадаа, ямар ушарые хараада абанаб гэхэдэ, ... зэбсэгжэхэ ябадал хизаарлаха тухай хэдэ хэдэн ... нүүдэй баталагдабашье, элдэб зэбсэгүүые ... түхеэрэлгын ба нарижуулгын аюул зайсуулха ... мүнөө хүрэтэр үндэһэн хубилалта болоогүй ...

Советскэ правительствын һанамжын ёһоор, ... зэбсэгүүдые үрдилдэн бэлдэхэ ябадал зогсоохо ... түрүүшын ээлжээндэ үрэтэй хэмжээнүүдые абаха ... хала байна. Ядерна зэбсэгтэй табан гүрэнэй конфе... ци зарлаха тухай Совет гүрэнэй дурадхал ... зорилготой юм. Советскэ Союз шэнэ дурадхал ... ядерна зэбсэгжэлгын асуудалые бүхы дээрэнь ... хын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлнэ, мүн энэ тала... дэ хэдэн хэмжээнүүдые абаха ябадал түйлаһ... оролдоно.

Совет дурадхалтай зохилдуулан, бүхэдэлхэйн ... ренцидэ ядернашье, мүн юрыншье зэбсэгүүдые ... гын бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула ... оронууд хабаадажа болохо юм.

Бүхы хүн түрэлтэнэй хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ ... саха совет энэ дурадхал ООН-ой Генеральна ... лейн болохоёо байгаа сессиин хүдэлмэридэ шуха... ри ээлхэ зэргэтэй.

«ӨӨДЭНЬ ШЭДЭҺЭН ШУЛУУН ӨӨРЫНЬ ТОЛГОЙ ДЭЭРЭ БУУБА»

США-гай президент Никсон засаг гартаа абаһанай һүүлээр уданшьегүй ингэжэ соносхоо бэлэй: минии засаглажа байха үеэр США-гай ба Латиин Америкын хоорондохи харилсаанда «шэнэ үе саг»—«тэгшэ эрхэтэ нүхэсэлэй ба харилсаа холбооной үе саг» эхилхэ гээ һэн. Теэд мүнөө Америкын номнолшодшье президентын тэрэ һайрхуу мэдүүлгэ тухай нэгэшье үгэ дурдахагүй гэжэ оролдоно. Юундэб гэхэдэ, Никсонэй толгойлдог республиканска захиргаанай хэлэһэн үгэнүүд, хэһэн хэрэгүүдэйнь хоорондо дан ехэ алгасал гаранхай бшуу. Вашингтон Хойто Америкын монополинуудай хобдог шунахай эрилтэнүүдые үндэһэ болгон, Латиин Америкын оронууд тушаа хашалта ба заналтын онол аргануудые урда мэтэ ехээр хэрэглэнэ.

США-гай империалис хараа бодолынь ондоо оронуудһаа США-да асарагдадаг эд товарнуудта 10 процентын налог нэмэжэ ашаха гэһэн Никсонэй шиидхэбэри дотор һүүлэй үедэ бэелэлээ олонхой. «Долларые хамгаалһан» хэбэртэйгээр гаргагдаһан тэрэ шиидхэбэринь Латиин Америкын оронуудта тон хүндэ сохилто болоо. Эдэ оронуудай гадаадын худалдаа наймаан Хойто Америкын дэлгүүрһээ ехээр дулдыдадаг байна бшуу. Энэ ушарые һамбаашалан, США-гай монополинууд Латиин Америкын оронуудтай хэдэг наймаанай талаар доромжолһон политика баримтална: эдэ оронуудай эд товарнуудые миинтэ шахуугаар абаад, харин өөрынгөө юумые тон үнэтэйгөөр худалдана. Энээнһээ уламжалан, Рио-Грандһаа урдуур байдаг оронууд экономико хүгжөөхын тула тон шухала олон миллиард доллароо алдана. Вашингтоной хараалһан шэнэ хэмжээн ямар ушартайб гэхэдэ, США-тай худалдаа наймаа хэдэг баруун түбиин оронуудай гарза хохидолынь бүри ехэ болохо байна.

Латиин Америкэдэ харша Вашингтоной хэмжээ ябуулга тус түбиин бүхы зоной дунда ехээр дураа гутаха ябадал үүсхээ. «Манай арадуудай хүгжэлтэ ... да ороод байна»,—гэжэ Латиин Америкын экс... нуудай ассоциацинуудай федераци мэдүүлбэ. ... Америкын эд товарнуудта шэнэ алба гайли тохо... дал тохёолдуулха ёһогүйбди»,—гэжэ Мексикын ... сын ба гүрэнэй кредидэй министр Уго Б. Маргаи... лон тэмдэглэнэ. Перугэй гадаадын хэрэгүүдэй ... Эдгардо Маркадо Харрин американ империализм... толгодо харюу үгэхын тула Латиин Америкын рес... кануудай нэгэдэмэл фронт тогтоохые уряалба. ... Америкын тусхай координационно комиссиин ... си Буэнос-Айреста болоо. США-гай ганса өөрын ... хараалһан, Латиин Америкын экономикые ... зорилготой хэмжээнүүдые буруушааһан «Латиин ... рикын манифест» тэрэ сесси дээрэ баталагда... США-гай хараалһан хэмжээнүүдые дары ... эрилтэ Вашингтоной үмэнэ шууд табиха гэжэ тэр... кумент доторнь хэлэгдэнэ.

«Өөдэнь шэдэһэн шулуун өөрынь толгой дээр... ха» гэдэгтэл, Холбоото Штадууд мүнөө гэмнэгдэж... зэргэдэ зогсохо зэргэтэй болоод байна», —гэжэ Ве... элын «Насьональ» газетэ бэшэнэ. Тэрэшэлэн ... дээрмэдэлгын политикада эсэргүүсэн, Латиин Амер... бүхы оронуудай нэгэдэмэл хүсөөр тэмсэхэнь ш... гэжэ тэрэ статья дотороо тусхайлан тэмдэглэнэ. ... политикада харюу үгэхэ хүсэл эрмэлзэлэй энэ ... улам үргэдэн дэлгэржэ байһан ушар США-гай ба Ла... Америкын хоорондохи зүришэлдөөнүүдэй саашаа... ри ехээр хурсадаха байһые, дэлхэйн тус ра... американ империализмын дахинаа ехээр буруу ... байһые гэршэлнэ.

С. ИВАН...
Н. ЧИГИ...
(ТАСС)

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАЛГААР ШУХАЛА ҮҮСХЭЛ

Буу зэбсэг хуряалгаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай СССР-эй правительствын дурадхаһан дурадхалнуудые дэлхэйн олон оронуудай олонинтэ дэмжэхэ зуураа, буу зэбсэг хуряаха хэрэгтэ шэнэ шухала үүсхэл гаргагдаба гэжэ тоолоһон байна.

БЕРЛИН. Буу зэбсэг хуряалгаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай гаргаһан үүсхэл тушаа ГДР-эй хэблэл ехээр бэшэнэ.

Эб найрамдал хангаха талаар КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан асари ехэ программые бэелүүлхэ зорилгоор Совет правительство хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые хараалжа байна гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ. Буу зэбсэг хуряалгаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай дурадхал, эб найрамдал хамгаалгаар дэбжүүлдэг Советскэ Союзай бүхы программа хадаа социалис хани барисаата оронуудай дэбжүүлдэг эб найрамдалда дуратай политикатай зохилдоно гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ заана.

ВАРШАВА. «Жолнеж Вольности» гэжэ газетэ шэнэ дурадхалые «буу зэбсэг хуряалгаар шухала үүсхэл гэжэ нэрлэһэн байна. ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ хойшолуулашагүй олон тоото асуудалнуудай дунда буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал шухала хэбээрээ үлэхэ байна» гэжэ газетэ заана. Эгээл тиимэһээ буу зэбсэг хуряалгаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тушаа Советскэ Союзай дэбжүүлһэн дурадхал онсо анхарал хандуулна. Энэнь атомна дайнай аюул бага болгохо замда шэнэ алхам хэбэ гээшэ.

МЕХИКО. «Эксельсиор» гэжэ нүлөө ехэтэй Мексикын газетэ буу зэбсэг хуряалгаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай дэбжүүлһэн дурадхалые дэмжээ. Буу зэбсэг хуряалгаар үнгэргэгдэхэ хэлсээнүүдтэ дэлхэйн бүхы оронууд хабаадалсаха зэргэтэй гэһэн Советскэ Союзай дурадхалые «Эксельсиор» газетэ мүн лэ шухалада тоолоно.

(ТАСС).

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН ФЕДЕРАЦИИН МЭДҮҮЛГЭ

ПРАГА. (ТАСС). Негрнүүдэй эдэбхитэй тэмсэлшэ А. Девис гэгшын ами наһанда аюул тохёолдоод байна гэжэ бүхы дэлхэйн оронуудай ажалшад, профсоюзна хүдэлөөндэ хабаадагшад һанаагаа зобоно гээд Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Негрнүүдэй эдэбхитэй тэмсэлшэ, уран зохёолшо Д. Джексон гэгшые түрмэдэ алаһан ушар А. Девисэй ами наһанда аюул тохёолдуулна гэжэ Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин мэдүүлгэ дотор заагдана. Яһанай илгаа гаргалгые, мүн Вьетнамда хүн зонуудые алажа хюдажа байлгые буруушааһан, империалис дарлалтаһаа хохидожо байһан зонуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэһэн дээрэһээнь А. Дэвисые саазалан алахаар һанаашална.

США-гай правительство мүрдэлгые болюулжа, А. Девисые дары сүлөөлхэ зэргэтэй гэжэ Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци уряалаад, бүхы дэлхэйн профсоюзна ажал ябуулагшадта хандаһан байна.

ЕХЭЭР ДУРАА ГУТАНА

ОТТАВА. (ТАСС). Канадын федеральна парламентын сесси зунай амаралтын һүүлээр хүдэлмэреэ һэргээбэ. Президент Никсонэй экономическа онсо хэмжээнүүдһээ, гадаадын эд товарта 10 процентын алба гайли нэмэжэ тохохо гэһэнһээ уламжалан, «ехэ сошордуу, тээлмэрдэнги» байдалай тохёолдоһон үедэ эндэхи парламентаринар сессидээ сугларба гэжэ хэблэл тэмдэглэнэ.

Хоёр гүрэнэй хэлсээн

ВАШИНГТОН. Худалдаа наймаанай, экономикын асуудалнуудаар американ-японой хамтын комитедэй хоёр үдэрэй зүблөөн боложо эндэ дүүрэээ.

Зүблөөнэй дүүрэһэнэй һүүлээр хамтын коммюнике толилогдоо. Вашингтоной, Токиогой түлөөлэгшэд хоорондоо бии байһан ехэ арсалдаануудые шиидхэжэ шадаагүй гэжэ хамтын коммюнике дотор элеэр харагдана. «Экономическа шэнэ политика» тушаа асуудалаар США-гай түлөөлэгшэнэрэй үгэһэн «тайлбаринуудые» Японой делегаци зүбшөөгөөгүй гэжэ коммюникеһээ эли болоно.

Израилиин сэрэгшэд зэһэнэ

АММАН. (ТАСС). Израилиин сэрэгшэд хүршэ араб оронуудта эсэргүү дайн байлдаанай ябуулгын бэлэдхэл хэжэ үргэлжэлһээр. Иорданиин «Ад-Дустур» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Иордан мүрэнэй баруун бэсын эзэмдэгдэһэн газар дээрэ Израилиин сэрэгүүдэй ехэ маневрнууд болоно. Тэдээндэнь ВВС-эй, агаарай-десантын ба газарай сэрэгүүдэй подразделенинүүд хабаадана.

Цейлоной правительствын шиидхэбэри

КОЛОМБО. (ТАСС). Гадаадын эмүүдые орон дотор наймаалгын хэрэгые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха гэһэн шиидхэбэри Цейлоной правительство гаргаба. «Дейли Миррор» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ шиидхэбэри ерэхэ жэлэй январь соо хүсэндөө орохо юм ха. Цейлон худар асарагдадаг эмүүд жэл соо 18 миллион рупиин сэнтэй болоно, тэрэниие үмсын секторэй 122 наймаашан эрхилдэг байна. Правительствын шиидхэбэриин хүсэндөө оруулагдаһанай һүүлээр импортын ба эмэй наймаанай хэрэг гүрэнэй корпорациин мэдэлдэ оруулагдахань.

Ээрхэг түримхэйнэрые буруушаана

ХАНОЙ. (ТАСС). Америкын сэрэгүүд Лаосто хорото муухай аашануудые гаргана гэһэн мэдээнүүдые Лаосой Патриотическа Фронтын ЦК-гай августын 25-най меморандум дотор хэлэгдэнэ.

США-гай империалистнууд 1969 оной эхеэр авиационно хоёр ехэ добтолго үнгэргөө гэжэ ВИА агентствын дамжуулһан тэрэ документ дотор хэлэгдэнэ. Хоёр добтолгын үедэ хамта дээрээ 800 мянган тонно бомбо хаягдаа.

Холбоото Штадууд 1964 онһоо хойшо Лаосой газар дээрэ хамта дээрээ 3 миллион тонно бомбо хаяһан байна. Америкын бомбонууд хэдэн зуун тосхонуудые һандарган үгы хэжэ, олон мянган зониие алаһан байна. Лаосой патриотическа фронтын ЦК США-гай империалистнуудай, тэдэнэй туһамаршадай лаос арад тушаа бэелүүлжэ байһан хорото ябуулгануудые эрид шууд буруушаана.

Дофарай сүлөөлэгдэһэн газарнуудта

Оманай Султанат — Аравиин хахад арал дээрэхи Англиин протекторат газарайнгаа, хүн зонойнгоо талаар эгээл ехэнь юм. Дофар Оманай баруун урда хубиие эзэлдэг. Энэ багахан ороной багашаг провинциин хүн зон олон жэлэй турша соо дарлалта, мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн, ядаралта зоболонгһоо гарахын түлөө тэмсэнэ. Аравиин газар дээрэһээ колонизаторнуудые намнан гаргахын түлөө зэбсэгтэ тулалдаае Арадай фронт толгойлно.

Англиин хүлһэншэдэй лагерьнууд Дофарай хадануудта байхаяа болёо. Арадай сүлөөрэлгын армиин частьнууд Салала шадар байдаг Англиин сэрэгэй аэродром буудахаһаа гадна, Султанай ордониие буудадаг болоо.

Хада газарнуудта революци тухай, ерээдүйн жаргалта байдал тухай дуунууд соностоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: партизанууд замдаа; хүдөөгэй хүн зан партизануудта эдеэ бэлдэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Тобшохоноор

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Детройдто сагаан шарайта бүлэг хархисууд баригдажа тушаагдаа. Мичиган штадай куклуксклнанай бүлэг бандидуудай удамарша Роберт Майлс гэдэг тэдэнэй дунда бии.

Эдэ хархисууд негрнүүдые, негр үхибүүд-һургуулиинхидые мүрдэдэг, хюдадаг байна. Понтиак хотодо негр үхибүүдые зөөхын тула һургуулинуудай хэрэглэдэг 10 автобус тэдэнэр тэһэлээ.

ПРАВДА · БУРЯТИ...

6—11 градус дулаан. Үдэ хотодо һүниндөө ... үдэртөө 14—16 градус ду... байха.

Сентябриин 15—16-да ... публика доторнай бүрх... байбашье, шииг нойтон ор... гүй. Үглөөгүүр тээ манатан ... ха. Баруун тээһээ һүлэхан ... һалхилха. Температура һү... дөө 1 градус хүйтэн, 4 гра... дулаан байха. Хойто аймаг... та — Ахын, Түнхэнэй, ... минай аймагуудта — һүн... 1—6 градус хүйтэн, үдэр... 10—15 градус дулаан бай... хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-..., приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-..., 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00469. Заказ № 10...